

Foaiia românească

Vineri
15 ianuarie
1999

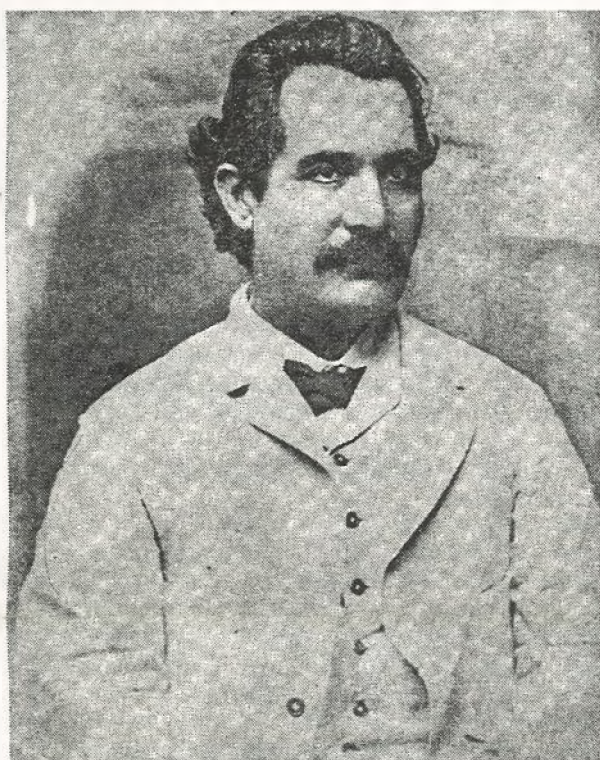
Anal II
Nr. 2

(Serle nouă)

Săptăminal al românilor din Ungaria ❖ Fondat în 1951 ❖ 8 pagini ❖ 20 forinți

Mihai Eminescu

(15 ianuarie 1850 – 18 iunie 1889)

Pivesc orașul – furnicar

Privesc orașul – furnicar –
Cu oameni mulți și muri bizari,
Pe strade largi cu multe bolți,
Cu câte-un chip l-a stradei colț.
Și trec foind, rîzînd, vorbind,
Mulțime de oameni pași grăbind.
Dar numai p-ici și pe colea
Merge-unul de-nletelea,
Cu ochii-n cer, pe șuierate,
Ținîndu-și mîinile la spate.
S-aude clopot răsînd,
Cu prapuri, cruci, icoani, viind,
Preoții lin și în veștminte
Cîntînd a cărților cuvinte.
În urmă vin ca în prohod
Tineri, femei, copii, norod;
Dar nu-i prohod – sfințire de-apă,
Pe uliți lumea să nu-ncapă;
Se scurg încet – tarra bumbum –
Ostașii vin în marș acum
Naintea lor tambur-major,
Voinic el calcă din picior
Și tobe tare-n tact ei bat
Și pașii sună apăsă;
Luceș și armele în șir,
Frumos stîndarde se deșir;
Ei trec mereu – tarra bumbum –
Și dup-un colț dispar acum...
O fată trece c-un profil
Rotund și dulce de copil,
Un cîne fuge spăriet,
Șuier-un lotru de băiet,
Într-o răsîntie uzată
Și-ntinde-un orb mîna uscată,
Hamalul trece încărcat,
Și orologiile bat –
Dar nimeni mai nu le ascultă
De vorbă multă, lume multă.

ORAȘUL MARE ROMÂNESC – „oraș” al contrastelor

„Cînd am hotărît că ne vom stabili la Giula, cel mai firesc lucru a fost să căutăm o casă în partea orașului numit Orașul mare românesc” – mi-a mărturisit o cunoștință de origine românească.

Dar o mulțime de păreri și convingeri asemănătoare am auzit de cînd locuiesc și eu cu familia mea în această parte a orașului: „Aici locuiesc cei mai mulți români dintre aceia care și-au ales căminul la Giula mutîndu-se din satele dimprejur... Nici nu m-aș simți atît de bine dacă aș locui în alte părți. Mă liniștește faptul că găsesc în vecini sau cu o stradă mai încolo fețe cunoscute, oameni cu care pot vorbi românește... Parcă se simte aici spiritualitatea română, simți că te leagă ceva mai mult de aceste cunoștințe. Unii numesc „sentiment de identitate” crezul că știi de cine aparțini, de cine te legi și cauți conștient apropierea acestora...”

Deseori m-am gîndit și eu ce sentiment imprevizibil ne-a adus pe mulți români în această parte a orașului, despre care e știut că a fost și poate e și azi cea mai înapoiată în privința infrastructurii. Cele mai elocvente dovezi le-am primit recent cu ocazia zilelor ploioase, cînd nu se putea circula din cauza noroiului, în lipsa trotuarelor, cînd în unele locuri „te lua apa”. Deși, la un timp, cartierul a început dintr-odată să se dezvolte dinamic – și datorită faptului că Băile Cetății sînt în apropiere. Din străzile vechi, neasfaltate, adîncite în nămol, au început să fie deschise tot mai multe străzi noi, îngrijite, moderne. Pînă cînd, cu cîteva ani în urmă aproape în fiecare stradă găseai măturii ale trecutului: cîte-o casă veche cu acoperiș de stuf, acum vezi o prosperare accelerată: cu case noi și arătoase. Alături de numeroși pensionari chipul străzilor s-a reîmprosopătat intensificînd pulsația vieții cu familii tinere, cu mulțimea copiilor.

Orașul mare românesc respiră tinerește!

Diferențele etape arhitecturale și-au lăsat și aici urmele, dar partea aceasta a orașului se poate mîndri cu cîteva clădiri alese, care conturează secolul XXI. Printre acestea, după părerea multora, se poate pomeni și viitorul centru cultural românesc (în stadiu de construcție).

Școala generală și liceul românesc, căminul de copii, biblioteca de bază, sediul Autogovernării pe Țară a Românilor din Ungaria – toate-toate întăresc realitatea că Ora-

șul mare românesc rămîne și pe mai departe centrul românimii din Giula.

Ce viitor are această zonă? Despre perspective am discutat cu profesoara de origine românească **dr. Ildikó Ruzsa Pilán**, consilieră în Autogovernarea orașenească a acestui cartier.

– Poate o să vă pară ciudat, dar vorbind despre Orașul mare românesc, primul lucru la care mă gîndesc e că este un loc romantic cu străzi întortocheate. Planurile de dezvoltare și de sistematizare, adică urbanistica a implicat întotdeauna efortul ca acest caracter romantic să fie păstrat, cu ceea ce sînt și eu de acord, fiind farmecul locului. Dar sînt necesare unele schimbări, investiții (mă gîndesc la repararea trotuarelor, la asfaltarea tuturor străzilor, la modernizarea rețelei electrice), în urma cărora această parte să devină concomitent și o zonă „civilizată”, urbană.

Interesant, dar această parte a orașului nu se poate mîndri cu nici un parc, cu nici o piață caracteristică care ar putea atrage și turiștii, deși după părerea mea, există locuri corespunzătoare realizării acestor zone verzi.

Tot un aspect de prosperare l-ar putea însemna continuarea și realizarea centrului de odihnă din jurul sistemului de lacuri, chiar și prin formă de arendă sau închiriere.

Despre locuitorii din acest cartier trebuie să spun că ei constituie o putere adevărată, un „atu” în mîna mea în timpul tratativelor de urbanizare în cadrul ședințelor la Primărie, deoarece ei au un rol categoric în ceea ce a devenit Orașul mare românesc. Dezvoltarea de pînă acum se datorește în cea mai mare parte sînguinței acestor locuitori, care au construit case frumoase, au sădit pomi și flori, au făcut lucrările de pregătire a șoselelor pentru asfaltare din forțe proprii. Ar fi timpul ca investițiile, măcar cîteodată, să se stabilească și pe baza criteriului: unde și cît au făcut locuitorii pentru prosperarea acestui oraș. Ar fi cazul ca aceste grupuri de oameni să primească uneori prioritate la repartizarea fondurilor consacrate investițiilor urbane...

– Și cum vă simțiți trăind în Orașul mare românesc?

– Simt în permanență spiritul satului, mai ales în relația locuitorilor de aici. Multe lucruri și situații îmi evocă satul copilăriei mele. Dar pentru mine înseamnă mult că în apropiere trăiesc și părinții, familia fratelui și mulți-mulți prieteni români...

– anra –

ORAȘUL MARE ROMÂNESC – ANNO 1999

Trist și îngrijorător

De pe la începutul anilor nouăzeci, apoi de când s-au înființat autoguvernări românești și de când sîntem „pe partea însoțită a străzii”, nu se mai vede nimic, nu se mai aude nimic – mai ales nu se mai aude glasul, cuvîntul „poporului”.

De pe acum, nu mai avem probleme. Nu se dau răspunsuri la întrebări importante privitoare la școală, cultură, biserică, identitate, asimilare, conștiință – și nu se mai discută nici despre viitorul nostru îndoielnic. Problemele se discută eventual la nivelul birtului – dacă se discută!? Sau, cu aroganță supremă, se face observația „să trecem cu vederea” și să nu auzim „văicăreala” cîtorva intelectuali jigniți.

Învățătura nu are concluzii! Iar problemele sînt măturate sub covor – folosind expresia maghiară, căci doar în Ungaria trăim. Dar se „mătură sub covor” de aproape patruzeci de ani. Și sistemul continuă, fără să putem scăpa de el.

Românii din Ungaria – în afară de biserici și cîteva școli confesionale – nu au avut alte instituții proprii în perioada interbelică. Dar nici în această perioadă, sub presiunea politică a vremurilor nu am pierdut atîta ca în ultimii cincizeci de ani. Pe atunci, românii noștri știau cine sînt, vorbeau limba lor maternă, au trăit în credința străbună, și-au păstrat identitatea. Și-au ridicat biserici, le-au întreținut.

Și ce se întîmplă acum?!

Se construiesc castele și palate cu mobilier „corespunzător, conform zilelor noastre”. Dar nu avem nici un muzeu în care să nu se mai prăpădească valorile noastre materiale. Iar formațiile noastre culturale funcționează în nesiguranța zilei de mîine. De școli, să nici nu mai pomenim...

Nu trebuie să fii neapărat matematician, ajunge să știi să calculezi. După aceea știi cîți bani s-au irosit în ultimii ani. Milioane și milioane. E trist, chiar îngrijorător că românimea din Ungaria nu are nici un folos din toate aceste milioane – din ele profită doar o pătură subțire.

În schimb, avem o mină de oameni care lucrează fără bani sau pentru fărîme, care activează cu devotament în favoarea românimii din Ungaria. Iar cei care s-au îmbulzit și se mai îmbulzesc și acum la „oala de smîntînă”, aceloră nici că nu le pasă de viitorul nostru.

„Comunismu' n-o murit”, numai o țîr' s-o hodi hnit”.
Șt. Oroian

Am citit în:

România liberă

A doua Românie Unirea și o altfel de unire

- Ce face Guvernul României pentru românii din jur
- Dina Cocea donează 323 de cărți
- Computere, albume, muzică etc.

Ce face România, pentru cei „împrăștiati” în patru vînturi, pentru cei trecuți forțat sub stăpîniri străine? A venit vremea să-i ajutăm noi să-și păstreze identitatea națională prin limbă, tradiții și credință, pentru a nu-și uita rădăcinile și a se simți din ce în ce mai aproape de trupul patriei. Ce face Guvernul în acest sens? Aceasta-i întrebarea. Fără a avea pretenția unui bilanț, mă voi referi doar la cîteva acțiuni inițiate, în ultimul timp, de către Departamentul Informațiilor Publice, prin intermediul structurilor specializate în susținerea colectivităților românești de peste hotare și crearea unei mai bune imagini a României în lume.

În plină iarnă fiind, cu ninsori de basm, localitățile maramureșene din Transcarpatia au primit, ca daruri de Crăciun, cărți, aparatură electronică și hîrtie în valoare de peste 170 milioane lei. Cărțile românești – cu litere latine! – au ajuns în cele mai îndepărtate sate de munte, în biblioteci școlare unde nu existau decît scrieri cu caractere chirilice. Asociația Social-Culturală „George Enescu” a primit un calculator cu imprimantă, un copiator, o mașină de scris, un reportofon, hîrtie, xerox și fax; redacția în limba română a televiziunii din Ujgorod s-a îmbogățit cu două reportofoane Panasonic și o mașină de scris Olivetti. Toate de ultimul tip. „Nici nu vă puteți da seama, spunea un român de dincolo de Tisa, ce înseamnă pentru noi o mașină de scris cu caractere latine sau, și mai și, un computer”.

Ultimul transport de carte românească în Republica Moldova, adică Basarabia, s-a făcut cu trei camioane cu remorci și un microbuz, completînd fondul bibliografic din 40 de localități, în școli, cămine culturale, facultăți, redacții. Valoarea acestei donații se ridică la peste 1,5 miliarde lei, din care 500 milioane lei „guvernamentali” (205 titluri) și o sponsorizare a Editurii Tehnice (110 titluri – peste un miliard lei). De subliniat faptul că Marea Doamnă a scenei românești, Dina Cocea, a contribuit la acest dar al lui Moș Crăciun cu 323 de volume de literatură română și traduceri din literatura universală! Cu sprijinul ambasadei noastre la Chișinău, numeroase cărți au ajuns, pentru prima oară, în localități din Transnistria și „Găgăuzia”!

Aceste deplasări de sfîrșit de an (în paranteză fie spus, am însoțit delegația de cinești la „Săptămîna filmului românesc” din Chișinău, cu care ocazie mi-am dat seama cîte nevoie au românii de dincolo de Prut de prezențele culturale ale Țării cu care se uniseră în 1918) au fost precedate de alte acțiuni de sprijinire a comunităților românești din Ucraina, Ungaria și sudul Dunării. Desigur, bugetul nostru de austeritate a impus anumite restricții și limitări, dar pe cît posibil DIP și-a făcut datoria. Au fost reluate contactele cu asociațiile aromânilor din Albania, ale vlahilor și aromânilor din Macedonia și Grecia, ale timocenilor din Bulgaria și Serbia, cărora li s-au pus la dispoziție dicționare, cărți, mașini de scris, hîrtie tipografică, reportofoane, faxuri etc. Totodată, s-au stabilit criteriile pentru obținerea de burse liceale și studențești, precum și subvenții pentru participarea tinerilor români din aceste teritorii etnoistorice la tabere, colocvii și întruniri de vară din România. Fără a intra în amănunte, trebuie remarcată insistența cu care reprezentanții acestor comunități doresc să fie mai substanțial ajutați, să se intensifice eforturile pentru renașterea românismului în Balcani.

Unirea în spirit și simțire nu ține de granițe și moment. Reprezentanții DIP au bătut cîteva din cărările Europei și Americii pentru a le aminti românilor de acolo (și nu numai lor) de valorile perene ale spațiului carpato-danubiano-pontic. Cărți, albume și pliante („Istoria ilustrată a României”, Albumul „Maramureș”, „Ghid rutier”, Albumul „Icoane românești”, „Din cartea Neamului”, „1918 – Marea Unire” etc.). CD-uri („ROM”, „Dumitru Fărcaș”, „George Enescu”, „Dansuri populare”, „Madrigal”, „Gheorghe Zamfir” etc.), insigne, hărți, brelocuri și alte suveniruri cu însemnele țării au luat drumul românilor de pretutindeni. Nu în cantitățile dorite și nici măcar în toate colectivitățile. Pe de altă parte însă unele dintre acestea, mai bogate (!), precum cele din SUA, Canada, Israel, Franța, Germania și Australia, se „autoguvernează” și publică (în limba română sau în limbile țărilor de adopție) informații, articole, reportaje despre România. Un singur exemplu: cotidianul de mare tiraj „The Jerusalem Post”, din Tel Aviv, a publicat un supliment special dedicat Zilei Naționale a României, într-un tiraj de 50.000 de exemplare pentru a le folosi în relațiile cu instituțiile guvernamentale, universități, biblioteci, cercurile oamenilor de afaceri, Camera de Comerț, oficiile de turism ș.a. Pe de altă parte însă, săptămînalul românilor din Ungaria, „FOAIA ROMÂNEASCĂ” nr. 47 (5701 Gyula, Petőfi tér 2, Pf. 95, tel: (66)463-152, 361-789, fax (66)463-152) prezintă unele aspecte îngrijorătoare ale situației minorității române, ca urmare a rezultatelor alegerilor pentru autoguvernările minoritare, din 18 octombrie 1998....

Valentin Hossu-Longin
(România Liberă, 19 decembrie 1998)

Știri ♦ Știri ♦ Știri ♦ Știri

● Președintele României, **Emil Constantinescu** a semnat în ultimele zile ale anului trecut *legea privind ratificarea convenției româno-maghiare de naturalizare a diplomelor*.

Conform acestui document, de acum înainte cele două state vor recunoaște reciproc diplomele, titlurile științifice și doctoratele acreditate de instituțiile de învățămînt din România și Ungaria. Convenția a fost semnată de competenții celor două țări încă la 6 iunie 1997.

● În ultimii ani forurile competente din Ungaria și România au depus bazele unui larg sistem comercial de frontieră. Ca atare s-au creat noi legături directe, s-au înființat mai multe companii și firme mixte.

La începutul anului 1999, Camera de industrie și comerț din Ungaria a înființat o nouă secție ungaro-română cu sediul la Békéscsaba.

În viitor filiala Camerei de la Békéscsaba ar dori să creeze un climat potrivit circulației fluxului de informații, pentru o valorificare cît mai eficientă a posibilităților de colaborare.

Subvenții pentru programe românești

Ministerul Patrimoniului Cultural Național la sfîrșitul anului trecut a publicat un concurs prin care a dorit să ajute anumite inițiative și acțiuni culturale care să contribuie la întărirea spiritului de comunitate și de apartenență. Inițiativele aprobate urmează să fie realizate sau desfășurate pînă la 30 aprilie a.c.

În cele ce urmează publicăm rezultatele concursului.

Autoguvernarea minoritară română din Lökösháza – pentru relații cu România	53.000 ft.
Asociația turistică a românilor din Ungaria – pentru excursie de studii la Brașov	100.000 ft.
Uniunea Culturală a Românilor din Ungaria – pentru festivitatea aniversării a 50 de ani de la înființarea Uniunii Democratice a Românilor din Ungaria	80.000ft.
Școala pedagogică superioară din Seghedin, catedra de limba și literatura română – pentru o sesiune științifică cu temă pașoptistă	100.000 ft.
Asociația Culturală din Apatu – pentru program de păstrare a tradițiilor	40.000 ft.
Căminul Cultural din Apatu – pentru concertul de Crăciun	65.000 ft.
Căminul Cultural din Apatu – pentru concursul „Cine ce știe despre România?”	75.000 ft.
Autoguvernarea minoritară română din sect. X al Capitalei – cenaclu literar, întîlnire cu poetul Aug. Buzura	57.000 ft.
Corul românesc „Pro musica” din Giula – pentru relații cu coruri românești din diasporă	150.000 ft.
Adunarea Baptistă din Micherechi – pentru conferința internațională de tineret	50.000 ft.
Autoguvernarea minoritară română din Otlaca-Pustă – pentru excursie de studii în România	62.000 ft.
Căminul Cultural din Săcal – pentru „Săptămîna românească”	62.000 ft.
Societatea Culturală a Românilor din Budapest – pentru un concurs cultural și de desen, simpozion pe tema revoluției pașoptiste	60.000 ft.
Comunitatea românilor din Pocei – pentru o expoziție de icoane pe sticlă	70.000 ft.
Asociația românilor din Otlaca-Pustă – pentru o excursie la Șiria	60.000 ft.
Centul Cultural din Bătania – pentru o serbare de iarnă	50.000 ft.
Asociația românilor din Chitighaz – pentru festivalul coral de primăvară	100.000 ft.
Căminul Cultural din Apatu – pentru întîlnirea transfrontalieră de tineret	80.000 ft.
Editura NOI din Giula – pentru un supliment de Ziua Presei	50.000 ft.
Autoguvernarea minoritară română din Bedeu – pentru întîlnirea grădinițelor de naționalități din Bihor	50.000 ft.
Școala generală din Bedeu – pentru colecționarea și expunerea unor obiecte etnografice	50.000 ft.
Căminul Cultural din Apatu – pentru întîlnirea echipelor școlare de păstrare a tradițiilor	60.000 ft.

De vorbă cu directoarea Elena Szilágyi

Care e situația actuală la școala din Bedeu?

Îmi face o deosebită plăcere să mă deplasez în comuna bihoreană Bedeu. Păcat numai, că distanța de la Giula pînă la Bedeu mi se pare infinită. Vizitînd (printre altele) în ultimele zile din anul trecut Școala generală locală am fost primită de cadrele didactice și de data aceasta cu o căldură deosebită. La fel, cu cordialitatea obișnuită m-a întâmpinat și directoarea **Elena Szilágyi**, (președinta Autogubernării minoritare române din localitate) bedeană de origine, cu care am discutat ore întregi despre situația instituției de învățămînt.

– După obținerea diplomei a fost firesc să vă stabiliți în acest sat fără posibilități prea largi?

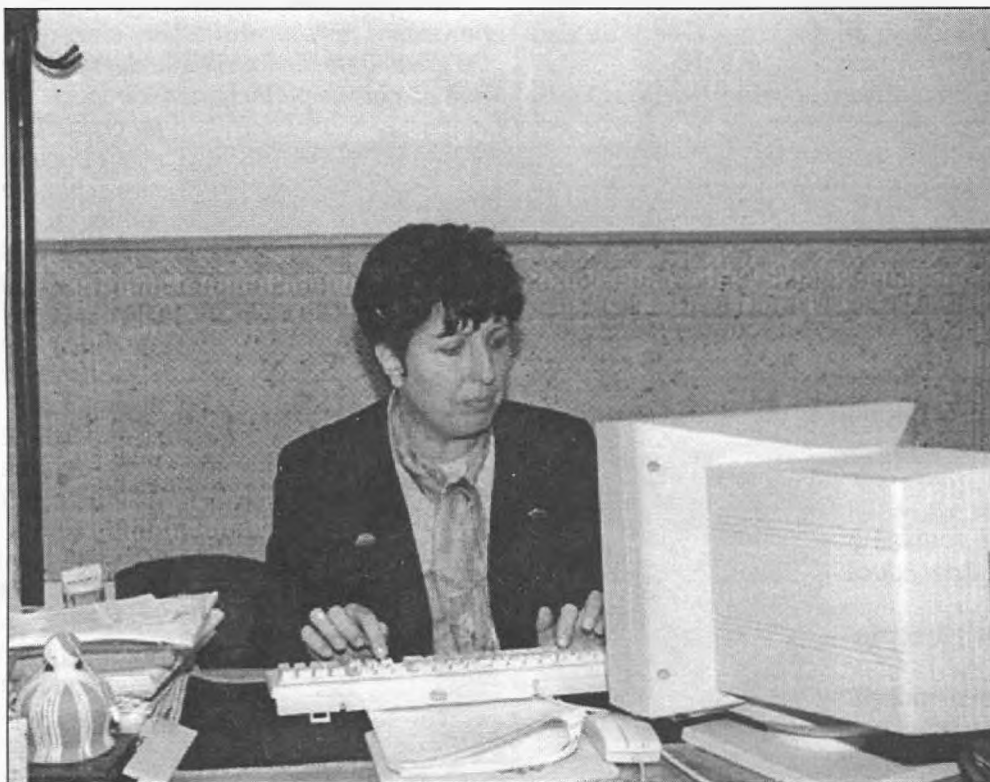
– Fiind locul meu natal drag, nici nu-mi puteam imagina să trăiesc altundeva. Anii de liceu i-am petrecut la Giula, (Liceul „N. Bălcescu”) și după aceea am studiat încă patru ani la Școala Superioară Pedagogică „Juhász Gyula” din Seghedin (secția română-rusă). Diploma de profesor am primit-o în anul 1978. Am avut noroc că tocmai atunci era loc vacant la această școală, deci n-am stat pe gînduri: m-am reîntors acasă cu bucurie, cu gîndul să ajut, să contribui la ridicarea nivelului de învățămînt de aici, la prosperarea activității instructiv-educative din sat. La început am lucrat doar ca profesoară, pe parcurs am ajuns în funcție de director.

– Cum vă amintiți de început?

– Mediul nu a fost prea îmbucurător. Condițiile de funcționare au fost sărăcăcioase. Am avut zi de zi, chiar ani la rînd multe greutăți de înfruntat. Din punct de vedere administrativ, timp îndelungat satul aparținea de „sfatul” local de odinioară din Biharkeresztes. Totuși neobosit și neconținut am „luptat” pentru interesele școlarilor, ale tuturor consătenilor. De cîte ori era în cursul anilor în pericolul de a se desființa școala, dar împreună cu colegii ne-am încordat puterile să se rezolve definitiv această problemă. Și acum, iată că „am cîștigat” și ne putem mîndri cu rezultate frumoase obținute atît de corpul didactic, cît și de elevi. Un sprijin valoros l-a însemnat ajutorul permanent al părinților, care prin multă muncă obștească au muncit în perioada anilor '80, pentru înfrumusețarea mediului, pentru prosperarea învățămîntului. Trebuie să accentuez că și azi sîntem mîndri de acești părinți dornici de păstrarea valorilor culturale locale, de cultivarea limbii materne, care au făcut totul ca tineretul să nu-și părăsească satul.

– Între timp, deci la școală s-au schimbat condițiile, care au devenit mai bune atît pentru profesorii de la catedră, cît și pentru elevi...

– Cam greu au mers lucrurile întotdeauna, fiindcă bugetul satului a fost mereu restrîns. Ca atare ne-am folosit de toate posibilitățile de concurs ca să putem obține fonduri suplimentare. Cu acestea am reușit să procurăm materiale didactice, mijloace audio-vizuale... Sau de pildă am reușit să obținem bani în scopul organizării acțiunilor care contribuie la promovarea tezaurului cultural-folcloric, la păstrarea tradițiilor locale strămoșești specifice acestor meleaguri și la întărirea conștiinței de identitate românească. De altfel cu autoconducerea locală avem relații multumitoare și am primit ajutor oriînd a fost cazul. Un exemplu concret: elevilor li s-au asigurat manualele în mod gratuit, la fel și masa de prînz (și pentru preșcolari). Cheltuielile caietelor le-am achitat din bugetul școlii. Iar o bucurie deosebită pentru elevi, sînt cele șapte calculatoare, care sînt folosite de ei deja de un an.

În excursie la Cluj

Elevii în noul laborator

– Iar cum sînt condițiile personale?

– La această întrebare pot să răspund mai serin, fiindcă avem cadre didactice bine pregătite cu calificare corespunzătoare. Cînd se oferă vreo posibilitate, împreună cu colegii ne înscriem la diferite activități și la cursuri de perfecționare ca să ținem pas cu cerințele noi. Primarul **Antal Eszenyi** plănuiește să ne asigure încă un pedagog pentru activitățile de după-masă, din cadrul căminului de zi, frecventat de 23 de copii din clasele 1–8. Tot aici m-aș referi și la efectivul elevilor care, spre bucuria noastră, actualmente dovedește tendințe de creștere. Sîntem satisfăcuți și de faptul că profesorii noștri au relații bune cu părinții și cu Grădinița de copii.

– Româna se învață cu plăcere?

– Cum să nu. De ani de zile se predă limba și literatura română. Astfel deci predarea disciplinei este firească pentru copii și părinți, deși acasă se vorbește din ce în ce mai puțin românește.

Elevii participă cu plăcere și-n afara lecțiilor școlare obligatorii la acțiuni cu tangență românească, se înscriu la diferite concursuri românești, unde obțin rezultate frumoase. Pe lîngă ocupațiile extrașcolare de sport, informatică, desen, cunoașterea naturii, de limba engleză, de formație de țiteră, de dansuri populare maghiare, ei participă și la cele românești. Un loc însemnat îl ocupă în acest sens cercul de dansuri românești, îndrumat de domnul **Florea Crișu**, care e mult îndrăgit de copii.

– În această privință ne bucură că în permanență avem elevi, care doresc să obțină examen de limbă, cum e și actualmente exemplul celor patru elevi din clasele 7–8, cu care mă ocup în plus (o oră și jumătate), în fiecare miercuri. La fel ne pare bine că elevii își continuă studiile după terminarea celor opt clase în instituții de învățămînt mediu din localitățile din împrejurimi. Din septembrie două eleve vor învăța la Liceul „N. Bălcescu” din Giula, tocmai pentru că țin mult la limba lor maternă.

– Pentru a îndrăgi limba, pentru a cunoaște țara-mamă, am stabilit relații bune cu mai multe personalități și comunități din România. Dar ne-a vizitat și ziaristul **Viorel Patrichi** din București. Cu ajutorul directorului **Mihai Miklós** de la Inspectoratul pentru învățămînt din Oradea s-a organizat un curs de perfecționare pentru cei 35 directori școlari din localitățile din împrejurimi. Directorul ne vizitează în permanență, sprijinindu-ne, dăruindu-ne cărți pentru tineret, lectură suplimentară. La fel ne sprijină în repetate rînduri **Aurel Chiriac**, directorul Muzeului „Țării Crișurilor” (a cărui soție se trage din rădăcini bedeuane), soții asigurîndu-le gratuit elevilor noștri excursii, vizite la muzeu și în alte locuri admirabile din Oradea.

În toamnă am organizat o excursie de trei zile pentru a cunoaște cît mai bine România parcurgînd 1300 km: Cluj-Napoca, Turda, Sighișoara, Timișoara, Arad, Oradea... Cheltuielile excursiei s-au asigurat dintr-un fond obținut prin concursul înaintat Ministerului Culturii și al Învățămîntului Public și de către Autogubernarea minoritară română din loc.. La acest succes au contribuit și bucătăriile Căminului de zi, care le-au asigurat copiilor „merinde” de drum.

– Ce vă preocupă la ora actuală?

– Înainte de vacanța de Crăciun, pedagogii împreună cu copiii s-au pregătit pentru sărbătorile de iarnă, iar acum trăim zilele unui nou început.

– Dorindu-vă succes, vă mulțumesc pentru interviu și „La mulți ani!”.

(N. R.: interviul a fost realizat în cursul anului calendaristic 1998.)

– E. Bánya –

„...trebuie să îndrăgim, să ocrotim acești prichindei”

Vizitând Grădinița de copii din Micherechi ca de obicei am fost primită cu drag, prietenie într-un mediu minunat, unde totul strălucește, părîndu-mi-se și de data aceasta că am intrat într-o clinică ori farmacie.

Înainte de a mă interesa în legătură cu activitatea instructiv-educativă de la această instituție de învățămînt condusă de 13 ani de **Florentina Cozma**, am încercat să aflu cîteva date și impresii personale privitoare la cei treizeci de ani de activitate ca educatoare.

– Anii au trecut în zbor. Pînă-n clasa a cincea am învățat în satul meu natal, pe urmă părinții m-au înscris la școala românească din Giula unde am urmat și Liceul „N. Bălcescu”, ceea ce era firesc, întreaga mea familie fiind de origine română. În clasa a II-a de liceu m-am hotărît să devin educatoare de grădiniță. Și după atîția ani pot aprecia că pe lîngă pregătirea individuală am avut mare noroc cu severitatea și consecvența profesorilor mei, printre care aș aminti dirigintele **Svetozar Unc** și doamna **Ecaterina Tiritean**, care mi-a predat limba și literatura română și maghiară. Ei m-au stimulat să-mi ating scopul: să pot educa și instrui generațiile cele mai tinere.

– După obținerea diplomei, a urmat activitatea propriu-zisă. Unde – anume?

– Nici pe atunci nu era ușor să-ți găsești loc de muncă. Eu am început să lucrez la o grădiniță din Sarkad, după un an m-am transferat la Sarkadkeresztúr. Abia apoi am avut noroc că la Grădinița din Micherechi s-a format între timp o a treia grupă de copii și astfel am avut posibilitatea să obțin un post în satul natal. În cursul anilor trecuți am urcat toate treptele scării, cum se spune, pînă am fost denumită în această funcție...

– Iar dacă s-ar putea lua totul de la început ați decide la fel, lîngă această profesie?

– Aș răspunde cu un „da” hotărît, fiindcă altfel nici nu mi-aș putea imagina viața, deși nu e o muncă ușoară, dar este apropiată sufletește, mai ales că iubesc foarte mult copiii. Aici pregătirea profesională maximă nu ajunge, ci trebuie să fii în același timp și mamă, să suplinești familia, de care copilașii sînt despărțiți în timpul zilei. Fiecare copilaș e o altă individualitate, cu alt suflet, deci trebuie să îndrăgim, să ocrotim acești prichindei, dar în același timp să-i pregătim pentru școală. Nu cred că mai este profesie mai frumoasă decît a educatoarelor, care în mijlocul copilașilor uită de toate cele rele, văzîndu-le zîmbetul inocent și plin de dragoste.

Firește am avut și avem pe parcurs probleme, pe care le rezolvăm cu kolegele **Mihai Bóka**, fostul director al școlii, mi-a fost șef timp de 15 ani, căruia-i mulțumesc și pe această cale pentru sprijinul oferit ani la rînd.

– Ce legături aveți cu școala?

– Îmi pare bine că de-a lungul anilor colaborăm permanent cu cadrele didactice, ne vizităm reciproc instituțiile, ocupațiile. Avem chiar și un program de colaborare. Cu grădinițele din localitățile din împrejurimi, la fel, întreținem relații. Chiar am găzduit un curs de perfecționare de specialitate. Pe linia românească, de cînd s-a desființat postul de consultant de specialitate nu prea se întru-

nesc educatoarele grădinițelor românești, deși ar fi necesare schimburile de experiență. Pe cît e posibil, ne consultăm cu kolegele **Cornelia Taga Mihăiescu** din Giula și **Florica Otlăcan** din Chitighaz. În afară de acestea spre marea mea părere de rău, s-au întrerupt colaborările de odinioară.

– Care-i situația privitoare la limba română?

– La grădinița noastră, numai ziua de luni e așa-zisa „zi ungurească”, ceea ce înseamnă că limba română dominează în restul săptămîinii atît în cursul ocupațiilor, cît și în afara acestora. Trebuie să recunosc însă, oricît de mult mă doare, că din an în an se agravează situația în privința cunoașterii și a vorbirii limbii române. Din cauza căsătoriilor mixte, în mediul familial copiii vorbesc tot mai puțin românește, ceea ce, firește, îngreunează activitatea educatoarelor. Totuși scopul nostru primordial este ca ușurel, „jucîndu-ne” să îmbogățim bagajul de cunoștințe, vocabularul românesc și să instruiem copiii în spiritul păstrării, promovării tradițiilor populare specifice.

– Li se oferă copilașilor activități în plus?

– Aș aminti înotul, jaz-baletul, dansurile populare românești, sărbătorile ocazionale, spectacolele de teatru etc. Copiii întotdeauna sînt receptivi, se bucură de orice activitate, care le oferă clipe plăcute, distractive.

– Cum apreciați condițiile personale, materiale?

– Toate educatoarele sînt calificate, chiar și doicile vorbesc românește, ceea ce contribuie la îmbunătățirea activităților. Condițiile materiale sînt pe ici-colo incomplete fiind pe parcurs întregite de Autogovernarea locală. Grădinița noastră fiind nouă și modernă, înseamnă pentru noi un loc optim de a desfășura o muncă eficientă.

– Bugetul fiind redus ne folosim de posibilitățile de concurs, ca să obținem fonduri suplimentare. Astfel de exemplu am obținut bani pentru înzestrarea sălii de gimnastică și a curții.

Prin acest articol țin să le mulțumesc părinților, dar și antreprenorilor, unităților, forurilor locale care ne-au ajutat financiar: **Mihai Nyisztor** (40.000 ft. jucării), **Gheorghe Mihucz** și **Zoltán Ruzsa** (50.000 ft. pentru televizor în culori), **Ioan Kondoroș**, **Nicolae Boros**, **Tiberiu Bara** (cîte 5.000 ft.), filiala locală **MOL** (anual 20–30.000 ft.), **Asociația Românilor** (anual 25.000 ft.).

La despărțire am aflat și despre noua programă de activitate, care a fost întocmită cu contribuția tuturor educatoarelor și despre care vom putea relata numai după aplicarea programei în practică.

– E. Bányai –

Noutăți din domeniul manualelor școlare

La Biblioteca de la școala românească din Giula, Editura Națională de Manuale (Nemzeti Tankönyvkiadó) a sosit la 7 ianuarie cu peste 700 de manuale școlare spre a le prezenta cadrelor didactice de la instituția de învățămînt giulană.

Maria Marc, directoarea-adjunctă a școlii generale românești m-a informat că inițiativa a pornit de la conducerea școlii, din simplul motiv că la școală se predă mai ales din manualele școlare editate de această editură și ar fi bine să se poată realiza predarea pe baza unei „familii de manuale”. Atunci s-a simplificat chiar și procurarea stocului de manuale.

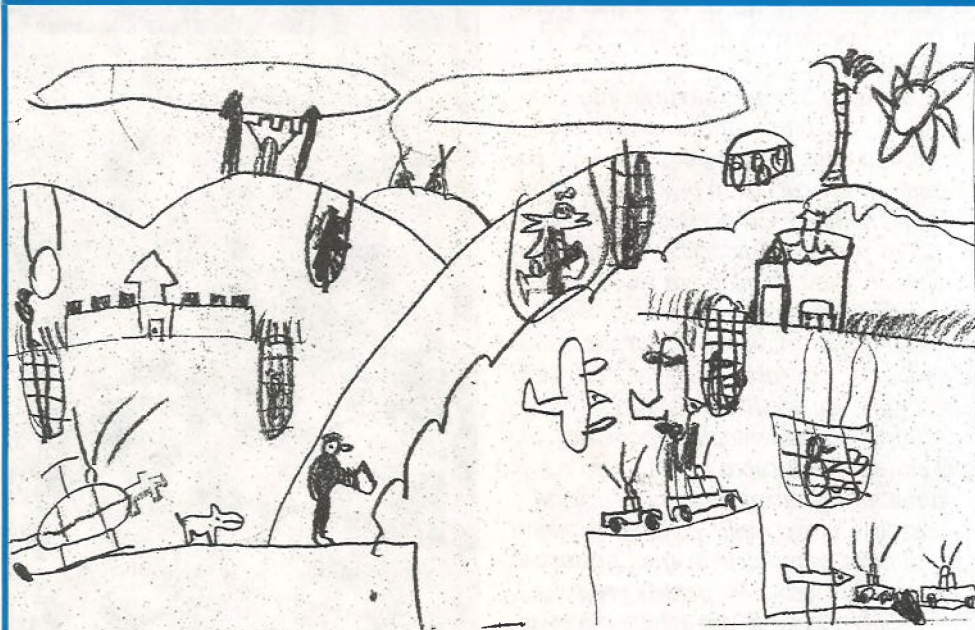
Din partea Editurii Naționale de Manuale a dat informații cadrelor didactice **Eva Nagy Bánszki**, referenta județeană, prezentînd pe clase și toate noutățile recent apărute în domeniul manualelor și cărților auxiliare.

– Această prezentare am organizat-o de aceea tocmai acum, fiindcă pe baza noului decret ministerial referitor la comandarea manualelor pentru viitorul an școlar, acestea trebuie să sosească la edituri pînă pe data de 1 martie a.c. – am mai aflat de la referenta Editurii.

Dar reprezentanta de la Tankönyvkiadó mi-a vorbit cu cuvinte de apreciere despre faptul că școala generală și liceul românesc din Giula se înșiră printre școlile premiate în urma comenzilor însemnate sosite de aici la adresa Editurii. Prin urmare, instituția școlară giulană, participă de doi ani la acțiunea de restituire a unei remize stabilite în proporția comenzii, pe care apoi, școala, o folosește tot pentru cumpărarea altor manuale.

– A. R. –

GALERIA COPIILOR

Desen de Attila Csóka, 5 ani (Micherechi)

O utilă culegere de texte

În toamna anului 1998 a apărut o carte cu titlul *Strălucește soarele, hai copii la joc*, o culegere de poezii, povești, jocuri și cântece. Cartea a fost întocmită de educatoarea **Florica Otlăcan**, conducătoarea grădiniței românești din Chitighaz, de la care vom afla în continuare amănunte despre ideea colecționării și apariția volumului foarte folositor atât pentru educatoare, cât și pentru învățători, dar și pentru acei părinți care vor să-și ajute copiii în însușirea limbii române.

– Cum a luat naștere ideea unei astfel de culegeri de texte?

– Această colecție recent editată se încadrează în șirul unor cărți apărute de la începutul anilor '90 încoace. Mă gândesc aici la culegerea de texte a educatoarelor din Micherechi și Chitighaz din anul 1990, la colecția de lecții tematice Limba noastră maternă din 1991, întocmită de **Cornelia Taga Mihăiescu**, la materialul apărut pe videocasetă în 1993, realizat de colectivul de educatoare al grădiniței noastre, la îndrumătorul practic pentru grădinițele cu grupe combinate cu activități în limba română din 1995, întocmit de profesoara **Mihaela Bucin** împreună cu mine.

Prin anii aceia noi, educatoarele de la grădinițele românești, ne-am dat seama că în urma schimbărilor care s-au produs în domeniul instruirii, în compoziția efectivului copiilor, sînt necesare noi „manuale” pentru a putea lucra eficient și cinstit, pentru a ajuta avansarea educației în limba noastră maternă. La fel, nu am vrut să ne desprindem nici de învățămîntul preșcolar al celorlalte naționalități din țară. Aceste manuale întocmite mai ales de colectivele de educatoare din grădinițele din Giula, Micherechi și Chitighaz s-au încadrat în reforma începută în învățămînt pe plan național.

Culegerea mea de față a fost solicitată de Institutul Național de Învățămînt Public ca un material ajutător pentru programul schițat în Îndrumătorul pentru întocmirea programului de educație în grădinițele minorităților naționale și etnice din țară, apărut în același timp cu cartea mea.

– Deși ați realizat cartea la solicitare, totuși cred că mulțimea poeziilor, cântecelor, jocurilor și poveștilor sînt rezultatul unei colecționări de mai mulți ani!

– Precum am spus, de mulți ani mă preocupă și pe mine cum ne-am putea ajuta activitatea educativă. La grădinița noastră făcîndu-și practica și multe studente de la Institutul Pedagogic pentru Educatoare „Brunsztik Teréz” din Szarvas, mi-am dat seama că nici pentru aceste tinere nu prea există culegeri integrale de texte, nu prea au din ce se pregăti. Desigur multe texte adunate în cartea mea apar împrăștiate și prin alte cărți, dar așa, la un loc, nu au apărut pînă acum. Aș zice, am avut trei izvoare importante: textele aduse din copilărie, materialele cunoscute și însușite la Chitighaz în cursul anilor și textele adunate de mine în timpul cursurilor de perfecționare, mai ales celor organizate în România. Am notat întotdeauna cînd am auzit sau am dat de vreo poezie, vreun cântec...

– Mi-a plăcut aranjarea materialului, totul este foarte ușor și clar de parcurs.

– M-am străduit să-l întocmesc atît pe tematic – grădiniță, familie, anotimpuri, animale, circulație, colinde, povești, zicători, numărătoare, ghicitori, cântece, cît și legat de vîrsta copiilor, începînd cu cele mai simple și scurte poezii, pînă la versurile și cântecele care necesită cunoștințe de limbă mai bogate. Dar am introdus și un capitol de poezii ocazionale, care se leagă de diferite sărbători ca Crăciunul, Ziua Mamei, serbarea de Bun rămas. Iar fiindcă am convingerea că în munca noastră instructiv-educativă au un rol important și jocurile didactice, și acestea, la fel ca și jocurile cu mișcări au primit loc în carte. Ca să fie cît mai atractivă cartea, am încercat și am pregătit și cîteva ilustrații, oferite din inimă copilașilor noștri.

– Ca pe autoarea cărții v-aș întreba: ce credeți, pentru cine va însemna ajutor culegerea dumneavoastră?

– Cred că studentele de la Institutul Pedagogic pentru educatoare vor răsfăța bucuroase paginile cărții. Apoi, sper că toate educatoarele de pe linia românească se vor folosi de ea, deoarece materialul meu urmărește și se adaptează indicațiilor din îndrumătorul central al grădinițelor de naționalitate.

– Vă felicit pentru carte cu speranța că exemplarele editate vor ajunge în toate locurile, la toate grădinițele noastre!

Între timp am întîlnit cartea la biblioteci, la învățătoare, la educatoare, la copii. Chiar și redacția noastră a primit-o în cadou, deci putem promite că din cînd în cînd vom publica și noi din ea.

– anra –

Foto: Ana Radici Repiský

În luna decembrie

„Pro Musica” a participat la șapte concerte

Corul românesc mixt „Pro Musica”, din Giula, condus de maestrul **Gheorghe Flueraș** a prezentat în luna decembrie 1998 șapte concerte, în cadrul cărora coriștii au prezentat un program variat din bogatul tezaur de colinde românești și prelucrări corale. Acest frumos, dar obositor turneu a fost realizat cu ajutorul bănesc primit de la Fundația Publică „Pentru Minoritățile Naționale și Etnice din Ungaria”.

Corul a cîntat în două locuri la Békéscsaba, unde după concert chiar și în rîndul specialiștilor a lăsat un ecou bun performanța corului nostru.

La Budapesta în renumitul club al artiștilor („Fészek Klub”) am fost găzduiți de Auto-guvernarea românească din cartierul V. și sponsorizați de Editura „Etnikum”.

La Seghedin giulanii au cîntat în trei locuri, apoi au participat la serbarea tradițională a catedrei și a românilor din Seghedin. La Cenadul Unguresc corul nu a fost integral, totuși și așa cu mulți absenți, a reușit să făurească o atmosferă de sărbători în preajma Crăciunului, iar cenădenii s-au dovedit și de astă dată gazde bune (ca de obicei). După o frumoasă vecernie, în biserică corul a interpretat colindele tradiționale, apoi la masa albă la o cină frățască, oaspeții au cîntat împreună cu gazdele, iar giulanii au petrecut o seară de neuitat.

Întîlnirea corală din Apateu s-a dovedit însă cea mai adevărată, cînd alături de „Pro Musica” a cîntat corul din Apateu, evoluînd cu un program nou și interesant, la fel și corul din Chitighaz și corul din Cheresig din România.

Apatenii, în această seară frumoasă din preajma Ajunului au găzduit aproape 200 de cîntăreți care împreună, cu cântecele lor, au înălțat slavă la Nașterea Mîntuitorului.

Șt. Oroian

„Memoriu întru apărarea românilor de pretutindeni”

Subsecretariatul de stat pentru românii de pretutindeni a lansat „Memoriul întru apărarea românilor de pretutindeni”.

În memoriul publicat de ziarul „Cotidianul” se arată că 12 milioane de români, reprezentînd jumătate din populația României, trăiesc în afara granițelor țării.

Despre românii din diasporă, românii din România nu știu prea mult, iar această lacună nu este altceva decît o consecință a politicii păguboase dusă de România în ultimii 50 de ani.

După 1989 primul organism guvernamental însărcinat cu gestionarea relațiilor cu românii de pretutindeni, a fost Consiliul pentru românii de pretutindeni, birou ce nu și-a propus foarte multe. În februarie 1998, la conducerea nou înființatului subsecretariat de stat pentru românii de pretutindeni a fost numit **Mugur Vasiliu**. Mugur Vasiliu și-a asumat sarcina de a restabili relațiile cu toți românii, indiferent de locul în care s-ar afla ei sau de convingerile lor politice. Memoriul „întru apărarea românilor de pretutindeni” a fost elaborat cu privire la starea de fapt și de drept a legăturilor statului român cu persoane și comunități românești din lume.

În ce privește comunitatea ortodoxă a românilor din Ungaria, în „Memoriul întru apărarea românilor de pretutindeni” se arată că ea a fost foarte puternică la sfîrșitul secolului trecut, avînd biserică proprie în Budapesta.

În continuare putem citi: „în sensul repunerii în discuție la nivel interguvernamental a întregului patrimoniu al Fundației Gojdu, subsecretarul de stat Mugur Vasiliu a inițiat cuprinderea acestei probleme atît în protocol, cît și în propunerile comitetului de specialitate pentru colaborare în problemele minorităților. Românii din Ungaria nu pot accede în Parlament. Deși legal a fost prevăzut dreptul minorităților de a folosi numele tradiționale care să fie înregistrate ca atare în actele de identitate, autoritățile ungare practică sistematic înscirarea numelor românilor cu grafică maghiară în absolut toate documentele de identitate. Singurele nume scrise pînă de cînd în limba română erau cele de pe crucile din cimitire.”

Micherechi – cultură sau incultură?

Pe marginea unui așa-zis „program cultural” de Crăciun

Mama și tata de multe ori ne zicea nouă copiilor: Voi sînteți Lumina ochilor mei! „Simțeam ce mult ne iubesc părinții. Dar acum – de cînd sînt și eu părinte – îmi dau seama cu adevărat cît de mult ne-au iubit, cum s-au străduit să imprime în noi tot ce este frumos, respectul și dragostea față de semenii noștri, un vocabular distins. Pentru toți părinții care simt responsabilitate, copiii sînt lumina ochilor. Știm cît de mult ne doare, cînd ne ajunge vreo murdărie în ochi. Tot la fel de sensibili sîntem dacă li se întîmplă ceva neplăcut copiilor noștri, chiar ne revoltăm dacă cineva face abuz pe seama lor.

Cu apropierea sărbătorii Crăciunului, băiatul meu de cl. a 4-a mă întreba mereu dacă voi participa la spectacolul de Crăciun al școlii generale, pentru că va juca și el. Am vrut să-i împlinesc dorința, mai ales văzînd cît de conștiincios își învață rolul.

A sosit 20 decembrie și la ora 18.00 am fost și eu prezent la Căminul Cultural din Micherechi. Sala a fost deja arhiplină. După estimarea mea, cam tot atîția au stat în picioare, cîți au avut loc pe scaune. Nu m-a surprins acest mare interes, întrucît școala generală din Micherechi, avînd peste 200 de elevi – majoritatea fiind implicată în acest program „cultural” –, părinții și rudele au vrut să-i vadă și pe copiii lor.

Ce a fost frumos

Mai întîi au evoluat pe scenă clasele din cursul inferior. Majoritatea scenelelor, momentelor prezentate au fost potrivite, deși nu toate au avut de-aface cu Crăciunul. În orice caz trebuie apreciat că toate au rămas în acel cadru, care se numește încă: cultură și bun-gust.

Fiind spectacol de Crăciun, după părerea mea, tematic clasa a 4-a s-a legat cel mai bine de această sărbătoare. Modul frumos de interpretare și rechizitele s-au adaptat bine la subiect, au evocat fidel ce s-a întîmplat odinioară pe plaiurile Betleemului. Putem menționa încă faptul că sceneta s-a încadrat bine și în timp (nu a fost prea lungă), avînd în vedere că spectacolul a durat 5 ore!

După pauză primele momente ne-au creat încă atmosfera de Crăciun. Dintre acestea aș aminti piesa jucată de clasa a 5-a/B. Într-un spectacol inusurabil de lung cum a fost acesta, piesa s-a dovedit a fi puțin cam lungă, mai ales pentru acei spectatori neatenți, care au făcut gălăgie în timpul spectacolului... În schimb, mie mi-a plăcut foarte mult și îi admir pe acești copii, cum au putut să învețe roluri atît de lungi pe de rost. Tematic s-a legat bine de Crăciun, copiii și-au jucat bine rolurile, costumația a fost bine adaptată piesei.

Coșmar de Crăciun...

Clasa a 6-a ne-a servit cu un duș rece, deși afară temperatura a fost foarte scăzută... Piesa a început imediat cu „pisălni”, „hugyalni”, „csőrepedés” și a continuat cu un limbaj obscen, pe care acest săptămînal nu-mi permite să-l evoc.

Nici celelalte clase mai mari nu s-au lăsat deloc bătute în competiția: Cine știe să se exprime mai ordinar, cu mai multă murdărie, și scîrbă? A fost cunoscută cînd am auzit din gura unor copiiilor „poante”, ca: „Szedjél Viagrát,

attól majd feláll...” Dar puteau fi auzite și alte poante cu mult mai „nesărate”, care nu ar suferi cerneala de tipar. Nu a rămas „nevalorificat” nici vocabularul necontrolat și vulgar al alcooliciiilor. Toate acestea la Crăciun și interpretate de copii!...

„Spuma pe tortul de Crăciun” a fost persiflarea unor personaje biblice, cum ar fi Moise, precum și faptul că, în repetate rînduri a fost pomenit fără nici un rost în murdăria aceasta.

Zicem că, Crăciunul este sărbătoarea dragostei, cînd ne străduim să dăm altora o vorbă bună, să acordăm atenție, să oferim iubire. Exact contrariul s-a întîmplat în monologul care i-a luat în rîs pe românii din România, care vin să-și caute de lucru la Micherechi. Mie mi s-a părut morbid ca, tocmai la Crăciun, să fie caricaturizați conaționali noștri, care transpiră în serele micherechenilor.

Autori anonimi

Trebuie relevat faptul că, pînă cînd autorul „pupăzei din tei” a fost prezentat (așa se cuvine) deși toată lumea știe că era vorba despre Ion Creangă, pînă atunci nu am aflat cine sînt autorii acestor „opere” mizerabile sub orice critică, destinate copiilor. Se spune că, unii profesori ar fi fabricanții acestor deșeurii spirituale așa-zise „culturale”, nu mai că ei nu au avut îndrăzneală să-și

dea numele la „creațiile” lor proprii inventate și prezentate în limba maghiară.

Și a fost Crăciun...

...Crăciunul anului 1998 după Cristos, ceea ce înseamnă că au trecut 1998 de ani de la nașterea lui Cristos. (Învățămîntul de tip comunist a scos din uz noțiunile: „înainte de Cristos”, „după Cristos” și a introdus: „întîntea erei noastre” și: „în era noastră.”) Crăciunul practic este o zi de naștere, sărbătoarea Nașterii Mîntuitorului.

Noii aspiranți la lauri de scriitori au ignorat cu totul faptul acesta și au pîngărit în mod flagrant cea mai frumoasă și mai sacră sărbătoare a creștinismului și în mod special al copiilor. Dar și dacă nu ținem cont de aspectul religios al acestui caz, putem spune că este un abuz să-ți exprimi pornirile aberante prin copii.

Poziția Bibliei

În Efeseni 4:29 citim: „Nici un cuvînt stricat să nu vă iasă din gură, ci unul bun, pentru zidire...”

Tot în Efeseni cap. 5:4 aflăm: „Să nu se audă nici cuvinte porcoase, nici vorbe nechibzuite, nici glume proaste, cari nu sînt cuviincioase...”

Domnul Isus – cel sărbătorit la Crăciun – spune undeva: „Omul bun scoate lucruri bune din vistieria bună a inimii lui,

dar omul rău scoate lucruri rele din vistieria rea a inimii lui. Vă spun, că, în ziua judecării oamenii vor da socoteală de orice cuvînt nefolositor, pe care-l vor fi rostit.” (Matei 12:35-36)

Intr-o altă ordine de idei – în Matei 19:14 citim: „Și Isus le-a zis: Lăsați copiii să vină la Mine și nu-i opriți, căci Împărăția cerurilor este a celor ca ei”.

„Dar pentru oricine va face să păcătuiască pe unul din acești micuți cari cred în Mine, ar fi mai de folos să se atîrne de gît o piatră mare de moară și să fie înecat în adîncul mării.” (Matei 18:6).

„Isus a zis ucenicilor Săi: Este cu nepuțință să nu vină prilejuri de păcătui, dar voi de acela prin care vin! Ar fi mai de folos pentru el să se lege o piatră de moară de gît, și să fie aruncat în mare, decît să facă pe unul din acești micuți să păcătuiască”. (Luca 17:1-2). Pînă aici citatele din Biblie.

Dacă Domnul Isus tratează cu atîta severitate problema limbii, a cuvîntului, atunci nici noi nu avem dreptul să ne băgăm capul în nisip ca struțul, făcîndu-ne că nu vedem pericolele care pîndesc copiii.

După ce am vizionat acest spectacol primul gînd mi-a fost că, profesorii incriminați în această avalanșă vulgară de murdărie ar face mai bine dacă ar restitui diploma de pedagog. Dar imediat mi-am adus aminte de cuvintele Mîntuitorului rostite pe cruce: „Tată iartă-i că nu știu ce fac”. Mi-ar plăcea să cred că, acești profesori nu au știut ce fac. Dar acum că știu că nu au făcut bine, îi rog să înceteze cu această practică aberantă.

Sugestii pentru viitor

Ar fi bine dacă la Crăciun școlarii din Micherechi s-ar prezenta cu un program de Crăciun. Cu altă ocazie se poate face o seară de cabaret (dar nici într-un caz nu o seară de porcării). Această separare ar fi necesară și pentru faptul că, pentru spectatori, dar și pentru elevi trebuie asigurate condiții civilizate. Este înjositor atît pentru părinți, cît și pentru copii să stea 5 ore în picioare. Și mai ales seara, de la 6 pînă noaptea la 11. Dacă se face duminica, ar fi mai bine să se organizeze programul de Crăciun după-masă și să nu dureze mai mult de 2-3 ore.

Pe lîngă aceasta, nu s-au putut închiide ușile sălii de spectacol și gălăgia de pe coridoare a deranjat buna audiență.

Încă ceva. Cei care au stat aproape de ușa simplă, care desparte sala mare de bufet, au putut audia concomitent două programe... Ar fi bine dacă această ușă ar fi dublată sau izolată.

Un ultim gînd

Stimați dascăli! Copiii cît sînt la școala generală sînt încă minori, iar noi părinții răspundem în primul rînd de ei; nu aveți dreptul să faceți cu ei orice, după bunul plac. Poate veți obiecta că, pe unii îi interesează asemenea programe – hai să le zicem doar – picante. Pentru această pătură de oameni se poate prezenta și așa ceva – dar nu cu copiii noștri, ci cu adulți. Să zicem rolurile ar putea fi interpretate chiar de profesori...

Vreau să sper că noua conducere a școlii generale din Micherechi va lua măsuri ca sărbătoarea Crăciunului anului 1999 să nu mai fie profanat, ci să-și primească cîntecul cuvenit.

Gheorghe Ruja

„Dracu rupă-ți cioarecii”...

În careva noapte, am avut un vis ciudat, frumos.

... Eram copil, acasă, în mijlocul drumului, în praf pînă la glezne. Alergam – de la Cica Nika la bace Miska, desculț. Praful mi-a pîrjolit tălpile așa era de cald.

În aer se simțea mirosul ploii. Numai eu și cei doi oameni ne aflam în uliță. Ca de obicei Cica Nika, ședea pe un scăunăș, proptindu-și spatele de peretele casei, iar bace Miska stătea pe o laviță între doi pomi. Eu eram pierdut în joc, în norii de praf de-abia s-a văzut ceva din uliță. Apoi dintr-o dată, pe neașteptate, a început să plouă. Ba nu a plouat, a turnat ca din găleată și cei doi bătrîni au dispărut de pe stradă și am rămas singur. S-a întunecat și eu am alergat la portița noastră. Dar ușa era încuiată. Degeaba am bătut în ea, nimeni nu mi-a deschis-o.

... M-am trezit din visul meu ciudat și în noaptea aceea nu am mai putut adormi și mi-am amintit de cei doi „prieteni” ai mei.

Casa noastră era în mijloc, la sînga al doilea vecin era bace Miska Racăzău, iar al doilea din dreapta Cica Nika Vidițki, amîndoi buni vecini și prieteni de-ai noștri, amîndoi sîrbi, dar care vorbeau bine și românește. Cica a trăit 92 de ani și era bătrîn de cînd îmi amintesc. A fost țaran, „paur”, cum se spune la noi. A avut o grădină uriașă, plină cu multe-multe plante: legume, zarzavat, fructe, îmi aduc aminte cînd mergeam cu el în grădină, mă opream lîngă busuioc. Ce miros plăcut avea. Vecinul mi-a dat voie și atunci am rupt cîte-un fir și l-am purtat în buzunar. De vreo trei ori pe săptămîină, seara Maica i-a trimis lapte cald într-o oală de hîrb smălțuit. A sorbit laptele dintr-o dată, s-a șters la gură și mi-a zis: „Vă mulțumesc! Spune-i la Mă-ta, că-i plină straița. Am și legat-o la gură.”... Cînd avea ceva deosebit în grădină și el a venit cu daruri. Da îmi aduc aminte că înainte de Crăciunul sîrbesc în fiecare an – cît a trăit, mi-a dat o straiță mare cu nuci.

... Bace Miska, și el sîrb, a fost însurat cu o unguroaică. A fost măcelar, da nu a lucrat în meserie, ci era muncitor la teglăria din Bătania. Eram prieteni buni. Cînd s-a întors acasă de la lucru mîncă, iar apoi, cu țigara-n gură, s-a așezat la umbră, pe lavița din uliță. Cînd îl zăream acolo, atunci deseori m-am așezat lîngă el. Bace Miska mi-a făcut jucării din lemn, mi-a împodobit zbiciul din pielea unui cojoc zdrăntuit și – m-a învățat să suduiesc ungurește, sîrbește ba chiar și românește. Mai mult chiar: mă tot îndemna: „spune, Oroianule: Dumnezăul tău!” – știa că pe Maica o supăra cînd vorbeam urît. Cînd o vedeam pe Mama la ușă, imediat mi-am pus mîna la gură. Iar atunci Maica știa că am învățat iarăși ceva de la „Ortaclul” meu. Acasă la noi nu s-a vorbit urît, nu s-a suduit înainte pruncului.

Cînd era mînioasă, Maica mi-a dat una cu mîna peste gură zicînd doar: „Dracu rupă-ți cioarecii”.

Șt. Oroian

PROGRAME TV

18 IANUARIE – 24 IANUARIE

Foaia
românească 7Programul
MTV1Az MTV
műsora

Január 18. hétfő

5.45 Hajnali gondolatok 5.48 Határtól határig 6.00 Szabadság tér (információs műsor) 9.00 Bor és hatalom (sp. sor.) 9.35 Kincsestár 11.05 Dharma és Greg, avagy kettőn áll a vásár (am. sor.) 11.30 A szerelem jogán (brazil sor.) 12.00 Híradó 12.15 AKT 12.30 UNI-JÓ 12.40 Erdészház Falkenauuban (ném. sor.) 13.30 Vízi zsaruk (ausztrál sor.) 14.15 Azok a csodálatos állatok 14.35 Szomszédok (ism.) 15.10 Derült égből egy család (német sor.) 16.00 Nemzetiségi magazinok (cigány, szlovák) 17.00 Segítség 17.15 Gyerekszoba 17.45 Közeti híradók 18.00 Gyorssegély 18.10 Euro-percek 18.15 Ki marad a végén? 18.40 Maradj velünk! 18.45 A legkisebb ugrifüles 19.00 A bestia (brazil sor.) 19.30 Híradó 20.00 Esti Showder 21.00 Kostolany (portréfilm) 22.00 Hírek 22.05 Aktuális 22.25 Kenő 22.30 Szabad verseny 23.05 Lute, egy öntörvényű élet (sp. sor.).

Január 19. kedd

5.45 Hajnali gondolatok 5.48 Határtól határig 6.00 Szabadság tér (információs műsor) 9.05 Bor és hatalom (spanyol sor.) 9.45 Kincsestár 11.05 Dharma és Greg, avagy kettőn áll a vásár (am. sor.) 11.30 A szerelem jogán (br. sor.) 12.00 Híradó 12.15 AKT 12.30 UNI-JÓ 12.40 Erdészház Falkenauuban (német sor.) 13.30 Tattingers (am. sor.) 14.20 Alfaszolgált 14.33 Mecénás 15.10 Derült égből egy család (ném. sor.) 16.00 Nemzetiségi magazinok (szlovén, német) 16.50 Csellengők 17.00 Veseasztal (kritikai műsor) 17.45 Közeti híradók 18.00 Katolikus krónika 18.20 Hang-szál(I) 18.45 Gyerekeknek 19.00 A bestia (br. sor.) 19.30 Híradó 20.00 Vészhelyzet (am. sor.) 20.45 Kriminális – Bomba story 21.00 Kriminális 21.30 Telemázi 22.00 Hírek 22.05 Aktuális 22.25 Kenő 22.30 Publikum 23.00 MM 23.10 Witman fiúk (magyar film).

Január 20. szerda

5.45 Hajnali gondolatok 5.48 Határtól határig 6.00 Szabadság tér (információs műsor) 9.05 Bor és hatalom (sp. sor.) 9.35 Kincsestár 11.05 Dharma és Greg, avagy kettőn áll a vásár (am. sor.) 11.30 A szerelem jogán (br. sor.) 12.00 Híradó 12.15 AKT 12.30 UNI-JÓ 12.40 Erdészház Falkenauuban (német sor.) 13.25 A mi huszadik századunk (angol sor.) 14.25 Terra X (német sor.) 15.10 Derült égből egy család (ném. sor.) 16.00 Nemzetiségi magazinok (horvát, román) 16.50 Efeljet 17.00 Távoli misszió (dokumentumfilm) 17.40 Mi az ördögöt csinálnak az adómmal? (rajzfilm) 17.45 Közeti híradók 18.00 Utmutató 18.25 Hang-szál(I) 18.50 A kiscsacsi kalandjai 19.00 A bestia (br. sor.) 19.30 Híradó 20.00 Kisváros (sor.) 20.35 A legjobb szándékok (svéd sor.) 22.05 Hírek 22.10 Aktuális 22.30 Kenő 22.35 Telesport magazin 23.10 Gyorsulás (dokumentumfilm).

Január 21. csütörtök

5.45 Hajnali gondolatok 5.48 Határtól határig 6.00 Szabadság tér (információs műsor) 9.05 Bor és hatalom (sp. sor.) 9.35 Kincsestár 11.05 Dharma és Greg, avagy kettőn áll a vásár (am. sor.) 11.30 A szerelem jogán (br. sor.) 12.00 Híradó 12.15 AKT 12.30 UNI-JÓ 12.40 Második lehetőség (am. sor.) 13.30 Tattingers (am. sor.) 14.20 Drogsszerviz 14.35 Arisztokraták 15.10 Derült égből egy család (ném. sor.) 16.00 Együtt 17.00 Erdőkerülő 17.20 Kormányváro 17.45 Közeti híradók 18.00 „...hogyan emberben a testvérét nézze...” 18.20 Hang-szál(I) 18.45 Mackó apó meséi 19.00 A bestia (br. sor.) 19.30 Híradó 20.00 A legjobb szándékok (svéd sor.) 21.20 A XX. század nagy románcai (angol sor.) 21.45 Extrém sportok 22.00 Hírek 22.05 Aktuális 22.25 Kenő 22.30 VilágKép 23.00 MM 23.10 Amatőr (am. tévéfilm).

Január 22. péntek

5.45 Hajnali gondolatok 5.48 Határtól határig 6.00 Szabadság tér (információs műsor) 9.05 Bor és hatalom (sp. sor.) 9.35 Kincsestár 11.05 Dharma és Greg, avagy kettőn áll a vásár (am. sor.) 11.30 A szerelem jogán (br. sor.) 12.00 Híradó 12.15 AKT 12.40 Szenzáció (kanadai sor.) 13.30 Teljes biztonsággal (am. sor.) 14.15 Jelfák Határfa (Sopron) 14.25 Dőlőpont 15.00 Lépt-kép 15.30 Pillangósziget (ausztrál sor.) 16.00 Közeti magazinok 17.00 Égygyűrűk 17.30 Téka 17.45 Pardon, lehetne kevesebb? (rajzfilm) az adóról 18.00 Ablak 19.00 Mészga család 19.30 Híradó 20.00 A nyakék románca (francia-olasz sorozat) 21.00 „Éljen a magyar!” 22.00 Hírek 22.05 Aktuális 22.25 Kenő 22.35 A rózsza vére (magyar film).

Január 23. szombat

6.00 Aranyfűst 8.00 Jó reggelt adj, Istenem! 8.10 Harry és még egy jómadár 8.35 Skaidi (norvég sor.) 9.05 Ernő 9.30 Emberkék 9.50 Hol-mi? 10.15 Trópusi hőség (kanadai-izraeli sor.) 11.05 Szerelmek Saint-Tropez-ban (fr. sor.) 12.00 Hírek 12.05 Dharma és Greg, avagy kettőn áll a vásár (am. sor.) 12.30 Amőba 12.50 Zöld béka 13.00 Vujcsics-emlékműsor 13.20 Válaszolunk a nézők telefonjaira 13.30 Életjel 14.00 Tenger felett az ég 14.30 A Wallenberg-szobor rejtélye 14.55 Úton 15.30 Telesport 17.30 Zóna (riportmagazin) 18.05 É. V. A. (életmódmagazin) 18.30 Ki marad a végén? 19.00 Lottóshow 19.20 Európai időjárás körkép 19.30 Híradó 20.00 A Dominó-elv (am. film) 21.40 Indokína (francia film).

Január 24. vasárnap

7.00 „Így szól az Úr!” 7.05 Kék egér 7.15 Süsü, a sárkány kalandjai 7.45 Kukucs 8.00 Zenegér 8.10 Zöld kalap 8.30 A gyűszűnyi erdő lakói 8.55 Kisokos 9.15 Cimborá 9.40 Tévémagiszter (köznyelvelődési hetilap) 10.40 Atlantis (francia-olasz film) 12.00 Hírek 12.05 Szerencsepercek 12.35 Nem jön levél... 13.00 Gazdátév (magazinműsor) 13.30 Majomparádé (am. film) 15.05 Jani házhoz megy... 15.35 Örömhír 16.00 A Jaguár szelleme (angol sor.) 16.50 Delta 2000 17.15 Helló, világ! 18.00 Önök kérték! 19.00 A Hét 20.00 Ally McBeal (am. sor.) 20.45 Telesport 21.00 A legjobb szándékok (svéd sor.) 22.35 A varázsló: Kiri Te Kanawa (kanadai komolyzenei film) 23.25 11 után.

Programul
TV2A TV2
műsora

6.00 Jó reggelt, Magyarország! 9.00 Egy titokzatos hölgy (olasz. sor.) 9.45 Edes hármásban 10.15 Satöbbi 10.45 Kakuk! 11.10 Igazi szellemirtók 11.35 Mindent tudni akarok! 11.40 Közvetlen ajánlat 12.30 Gyökereink 13.00 A tudás titkai (ismeretterjesztő magazin) 13.30 Leírom: Szerettek (fr. film) 15.10 Kedves nővérek (német sorozat) 15.35 Acapulco öböl (mexikói sor.) 16.00 Kakuk! 16.25 A Szuper csapat (am. sor.) 17.15 Gazdagok és szépek (am. sor.) 17.40 Sunset Beach (amerikai sorozat) 18.30 Szerencsekerék 19.00 Tények 19.25 Tények plusz 19.50 Szerencsekerék Joker 19.55 Baywatch – Forró éjszakák (am.–ném. sor.) 20.45 JAG – Becsületbeli ügyek (am. sor.) 21.45 Jó estét, Magyarország! 22.45 Zsaru blues (am. sor.) 24.00 Kuk@c 0.30 Vers éjfélt után.

6.00 Jó reggelt, Magyarország! 9.00 Egy titokzatos hölgy (olasz. sor.) 9.45 Edes hármásban 10.15 Satöbbi 10.45 Kakuk! 11.10 Mila szupersztár 11.35 Mindent tudni akarok! 11.40 Közvetlen ajánlat 12.30 Hűséges az Isten 13.00 Tegnap csodái (kisfilm) 13.30 Párizs meglepetései (fr. film) 15.10 Kedves nővérek (német sorozat) 15.35 Acapulco öböl (mexikói sor.) 16.00 Kakuk! 16.25 A Szuper csapat (am. sor.) 17.15 Gazdagok és szépek (am. sor.) 17.40 Sunset Beach (amerikai sorozat) 18.30 Szerencsekerék 19.00 Tények 19.25 Tények plusz 19.50 Szerencsekerék Joker 19.55 Herkules (am. sor.) 20.45 Sentinel – Az őrszem (am. sor.) 21.45 Jó estét, Magyarország! 22.45 Szép új világ (világmagazin) 23.15 Magnum (am. sor.) 24.00 Hozam (gazdasági magazin) 0.30 Vers éjfélt után.

6.00 Jó reggelt, Magyarország! 9.00 Egy titokzatos hölgy (olasz. sor.) 9.45 Edes hármásban 10.15 Satöbbi 10.45 Kakuk! 11.10 Mila szupersztár 11.35 Mindent tudni akarok! 11.40 Közvetlen ajánlat 12.30 Hűséges az Isten 13.00 Tegnap csodái (kisfilm) 13.30 Párizs meglepetései (fr. film) 15.10 Kedves nővérek (német sorozat) 15.35 Acapulco öböl (mexikói sor.) 16.00 Kakuk! 16.25 A Szuper csapat (am. sor.) 17.15 Gazdagok és szépek (am. sor.) 17.40 Sunset Beach (amerikai sorozat) 18.30 Szerencsekerék 19.00 Tények 19.25 Tények plusz 19.50 Szerencsekerék Joker 19.55 Columbo (am. sor.) 21.45 Jó estét, Magyarország! 22.45 Karamazov testvérek (szovjet film) 1.50 Vers éjfélt után.

6.00 Jó reggelt, Magyarország! 9.00 Egy titokzatos hölgy (olasz. sor.) 9.45 Edes hármásban 10.15 Satöbbi 10.45 Kakuk! 11.10 Mila szupersztár 11.35 Mindent tudni akarok! 11.40 Közvetlen ajánlat 12.30 Segíts magadon! 13.00 Színkép 13.30 Krokodilfarm (fr. film) 15.10 Kedves nővérek (német sorozat) 15.35 Acapulco öböl (mexikói sor.) 16.00 Kakuk! 16.25 A Szuper csapat (am. sor.) 17.15 Gazdagok és szépek (am. sor.) 17.40 Sunset Beach (amerikai sorozat) 18.30 Szerencsekerék 19.00 Tények 19.25 Tények plusz 19.50 Szerencsekerék Joker 19.55 Forró nyomon 20.45 Légi zsaruk (német sor.) 21.45 Jó estét, Magyarország! 22.45 Jolly Joker (német sor.) 23.35 Magyarország holnap 0.05 Szép új világ (magazin) 0.30 Vers éjfélt után.

6.00 Jó reggelt, Magyarország! 9.00 Egy titokzatos hölgy (olasz. sor.) 9.45 Edes hármásban 10.15 Satöbbi 10.45 Kakuk! 11.10 Mila szupersztár 11.35 Mindent tudni akarok! 11.40 Közvetlen ajánlat 12.30 Follow me 13.00 Kuk@c 13.30 Míg a halál el nem választ (fr.vígjáték) 15.10 Kedves nővérek (német sorozat) 15.35 Acapulco öböl (mexikói sor.) 16.00 Kakuk! 16.25 A Szuper csapat (am. sor.) 17.15 Gazdagok és szépek (am. sor.) 17.40 Sunset Beach (amerikai sorozat) 18.30 Szerencsekerék 19.00 Tények 19.25 Tények plusz 19.50 Szerencsekerék Joker 19.55 Dáridó 21.45 Jó estét, Magyarország! 22.45 Szessélyes éjszakák 0.15 Playboy-show (erotikus műsor).

6.30 Könyvek könyve 7.00 TV2 Matiné 9.45 Szemtánó 10.20 Világjárók (utazási magazin) 10.45 Egy úr az úrból (am. sor.) 11.15 Fő az étel! 11.30 Családban marad (am. sor.) 12.00 Gimi dili (am. sor.) 12.30 Bajnokakadémia (angol ifj. sor.) 13.00 Toplista 14.30 Kis nagy ember (am. western) 17.00 Miért éppen Alaszká? (am. sor.) 17.50 Kaméleon (am. sor.) 18.40 Álomsztori 19.00 Tények 19.30 Szerelmek első látásra 20.00 Tűzkapu (német akciófilm) 21.55 Az ördög ügyésze (am. akciófilm) 23.35 Y-akták (kanadai sci-fi sor.) 24.00 Csábítás ösztöne (am. erotikus film).

6.30 Könyvek könyve 7.00 TV2 Matiné 9.00 Szelek szárnyán (kanadai sor. ism.) 9.45 Boomer (am. sor.) 10.10 Kincskereső kisködmön (magyar ifjúsági film) 11.50 Lacikonyha 12.15 Nótaszó 12.45 Hűséges az Isten (vallási magazin) 13.15 Premier (kulturális ajánló 13.45 A TV2 és a Discovery Channel bemutatja: Barátságban a farkasokkal (angol term.-film) 14.45 Szelek szárnyán (kanadai sor.) 15.35 Petrocelli (am. sor.) 16.30 A Szuper csapat (am. sor.) 17.30 Xena (am. sor.) 18.30 Tények 18.45 Napló 19.30 Szerelmek első látásra 20.00 Közkívánatra! 22.40 Gó! Gó! Gó! Gó!!! 23.30 Színkép 23.30 Tűzoltó utca 25. (magyar film) 1.00 Vers éjfélt után.

Programul
RTL KlubRTL Klub
műsora

6.05 Varázslatos álmok (ism.) 6.30 Jó reggelt! 9.00 Recept Klub (ism.) 9.10 Esmeralda (mexikói sor., ism.) 10.00 Megveszem ezt a nőt (mex. sor.) 10.50 Az első csók (fr. sor., ism.) 11.15 Országgház (ism.) 11.45 Barátok közt (ism.) 12.10 Lois és Clark (am. sor., ism.) 12.55 Meri vagy nem meri? 13.00 Hírek 13.10 Élettér 13.20 Recept Klub 13.30 Vészhelyzet (am. sor.) 14.20 Wow! 14.40 Rajzfilm Klub 16.00 Az első csók (fr. sor.) 16.30 Esmeralda (am. sor.) 17.25 100-ból egy 17.50 Meri vagy nem meri? 17.55 Lois és Clark – Superman legújabb kalandjai (am. sor.) 18.45 Híradó 19.05 Fókusz 19.30 Barátok közt (magyar sor.) 20.00 A bohóc (német sor.) 21.40 Híradó 21.55 Halálos sottogások (am. thriller) 23.30 Pont hu (multimédiás magazin) 24.00 Fókusz (ism.) 0.20 Divatklip.

6.05 Varázslatos álmok (ism.) 6.30 Jó reggelt! 9.00 Recept Klub (ism.) 9.10 Esmeralda (mexikói sor., ism.) 10.00 Megveszem ezt a nőt (mex. sor.) 10.50 Az első csók (fr. sor., ism.) 11.15 Antenna 11.45 Barátok közt (ism.) 12.10 Lois és Clark (am. sor., ism.) 12.55 Meri vagy nem meri? 13.00 Hírek 13.10 Élettér 13.20 Recept Klub 13.30 Vészhelyzet (am. sor.) 14.20 Klip Klub 14.40 Rajzfilm Klub 16.00 Az első csók (francia filmsor.) 16.30 Esmeralda (mexikói sorozat) 17.25 100-ból egy 17.50 Meri vagy nem meri? 17.55 Lois és Clark – Superman legújabb kalandjai (am. sorozat) 18.45 Híradó 19.05 Fókusz 19.30 Barátok közt (magyar sor.) 20.00 Don Camillo (olasz vígjáték) 22.05 Híradó 22.20 MMM (Mi? Mennyi? Miért?) 23.20 Jogában áll hallgatni (am. sor.) 0.15 Antenna (ism.) 0.45 Fókusz (ism.) 1.05 Divatklip.

6.05 Varázslatos álmok (ism.) 6.30 Jó reggelt! 9.00 Recept Klub (ism.) 9.10 Esmeralda (mexikói sor., ism.) 10.00 Megveszem ezt a nőt (mex. sor.) 10.50 Az első csók (fr. sor., ism.) 11.15 A Dunánál 11.45 Barátok közt (ism.) 12.10 Lois és Clark (am. sorozat, ism.) 12.55 Meri vagy nem meri? 13.00 Hírek 13.10 Élettér 13.20 Recept Klub 13.30 Vészhelyzet (am. sorozat) 14.20 Klip Klub 14.40 Rajzfilm Klub 16.00 Az első csók (francia sorozat) 16.25 Meri vagy nem meri? 16.30 Esmeralda (mexikói sor.) 17.25 100-ból egy 17.50 Meri vagy nem meri? 17.55 Lois és Clark – Superman legújabb kalandjai (am. sor.) 18.45 Híradó 19.05 Fókusz 19.30 Barátok közt (magyar sor.) 20.00 A bohóc (német sor.) 20.55 Új Frei-dosszié 21.55 Híradó 22.10 Öreglányok (am. sor.) 22.40 Dóra mozija 23.10 Sziluett (am. thriller) 0.40 Fókusz (ism.) 1.00 Divatklip.

6.05 Varázslatos álmok (ism.) 6.30 Jó reggelt! 9.00 Recept Klub (ism.) 9.10 Esmeralda (mexikói sor., ism.) 10.00 Megveszem ezt a nőt (mex. sor.) 10.50 Az első csók (fr. sor., ism.) 11.15 Pont hu (ism.) 11.45 Barátok közt (ism.) 12.10 Lois és Clark (am. sorozat, ism.) 12.55 Meri vagy nem meri? 13.00 Hírek 13.10 Élettér 13.20 Recept Klub 13.30 Vészhelyzet (am. sorozat) 14.20 Klip Klub 14.40 Rajzfilm Klub 16.00 Az első csók (francia sorozat) 16.25 Meri vagy nem meri? 16.30 Esmeralda (mexikói sor.) 17.25 100-ból egy 17.50 Meri vagy nem meri? 17.55 Lois és Clark – Superman legújabb kalandjai (am. sor.) 18.45 Híradó 19.05 Fókusz 19.30 Barátok közt 20.00 Pensacola – A név kötelez 20.50 Akcióban a rendőrség (am. sor.) 21.40 Híradó 21.55 Megdöbbentő világ – Riporterek Klubja 22.55 Déja vu (lengyel film) 0.45 Fókusz (ism.) 1.05 Divatklip.

6.05 Varázslatos álmok (ism.) 6.30 Jó reggelt! 9.00 Recept Klub (ism.) 9.10 Esmeralda (mexikói sor., ism.) 10.00 Megveszem ezt a nőt (mex. sor.) 10.50 Az első csók (fr. sor., ism.) 11.15 Bibliai kalandok 11.45 Barátok közt (ism.) 12.10 Lois és Clark (am. sorozat, ism.) 12.55 Meri vagy nem meri? 13.00 Hírek 13.10 Élettér 13.20 Recept Klub 13.30 Vészhelyzet (am. sorozat) 14.20 Wow! 14.40 Rajzfilm Klub 16.00 Az első csók (francia sorozat) 16.25 Meri vagy nem meri? 16.30 Esmeralda (mexikói sor.) 17.25 100-ból egy 17.50 Meri vagy nem meri? 17.55 Lois és Clark – Superman legújabb kalandjai (am. sor.) 18.45 Híradó 19.05 Fókusz 19.30 Barátok közt.) 20.00 Henrietta csillaga (am. film) 21.50 Híradó 22.05 Életvesztélyben 23.05 RTL Night Klub. Ellen (am. sor.) 23.30 Kiéhezve (am. horrorsor.) 24.00 Vágyak háza (am. erotikus sor.) 0.30 Beavis és Butthead (am. rajzfilmsor) 0.55 Fókusz (ism.) 1.15 Divatklip.

6.30 Bibliai kalandok (ism.) 7.00 Kölyökklub 11.05 Csőrre töltve 11.30 Az elveszett világ (amerikai sorozat) 12.00 Bravo Tv 13.00 Kedvenc 13.40 Egy óra múlva itt vagyok (magyar sor.) 14.40 Zenevonat (amerikai musical) 16.40 Kung-fu (amerikai sor.) 17.30 Sliders (amerikai sor.) 18.20 Zenész 18.45 Híradó 19.05 Fókusz plusz 19.30 Csííz 20.00 Két tojás száz bajt csinál (amerikai vígjáték) 21.35 Lidércnyomás (amerikai thriller) 23.10 Híradó 23.25 Neve: Senki (am. sor.) 0.10 Fókusz plusz (ism.) 0.30 Divatklip.

6.30 Ez nem boszorkányság! 7.00 Kölyökklub 11.05 Csőrre töltve 11.30 Enid Blyton kalandfilmsorozata (amerikai sor.) 12.00 BUGS – A cég hullámhosszán (angol sor.) 13.00 Hírek 13.10 Korup – Egy afrikai őserdő élete (természetfilm) 14.10 Gyilkos sorok (amerikai sor.) 15.00 Knight Rider (am. sor.) 16.00 Tengeri farkasok (angol kalandfilm) 18.15 Kész átvérés (kandi kamera) 18.45 Híradó 19.05 Akták 19.30 Vasárnapi kiadás (kulturális magazin) 20.00 A hegylakó 3. – A mágus (am. akciófilm) 21.40 Igaz történetek: Akaratunk ellenére (am. film) 23.15 Híradó 23.30 Országgház (heti magazin) 24.00 Korup – Egy afrikai őserdő élete (természetfilm, ism.) 1.00 Akták (ism.) 1.20 Divatklip.

Programul
TV RomâniaA Román
TV műsora

11.00 TVR Info 11.05 TVR Craiova 12.00 Serial (R). Destine în vremuri de război 13.00 TVR Info 13.10 Serial (R). Santa Barbara 14.00 Tenis: Australian Open. Primul rezumat al zilei 15.00 Emisiune în limba maghiară 16.30 Scena 17.00 TVR Info 17.10 Serial. Nick Freno 17.35 Serial. Stăpînul lumii 18.00 Serial. Sunset Beach 18.55 Doar o vorbă „săt-i” mai spun! 19.00 Jurnal 20.00 Serial. Primul val 20.50 Teatrul Național de Televiziune prezintă: Rivalii de Richard Brinsley Sheridan 22.05 Jurnalul de noapte 23.25 Întîlnirea de la miezul nopții.

5. România, ora 5 fix! 8.00 TVR Cluj-Napoca 9.00 TVR Info 9.05 TVR Iași 10.00 TVR Timișoara 11.00 TVR Info 11.05 Credo (R) 12.00 Serial (R). Destine în vremuri de război 13.00 TVR Info 13.10 Tenis: Australian Open. Primul rezumat al zilei 14.10 Emisiune pentru persoane cu handicap 14.35 Arhive românești 15.00 Emisiune în limba maghiară 16.00 Desene animate 16.30 In flagrant 17.00 TVR Info 17.10 Serial. Nick Freno 17.35 Serial. Stăpînul lumii 18.00 Serial. Sunset Beach 18.55 Doar o vorbă „săt-i” mai spun! 19.00 Jurnal 20.00 Telectinematoca. Germinal. 22.50 Jurnalul de noapte 23.05 Autografe muzicale în concert .

5.00 România, ora 5 fix! 8.00 TVR Cluj-Napoca 9.00 TVR Info 9.05 TVR Iași 10.00 TVR Timișoara 11.00 TVR Info 11.05 Sensul tranziției (R) 12.00 Serial (R). Mistere și minuni 13.00 TVR Info 13.10 Tenis: Australian Open. Primul rezumat al zilei 14.30 Tradiții 14.35 Pro Patria 15.35 Tribuna partidelor parlamentare 16.00 Desene animate 16.30 Medicina pentru toți 17.00 TVR Info 17.10 Serial. Nick Freno 17.35 Serial. Stăpînul lumii 18.00 Serial. Sunset Beach 18.55 Doar o vorbă „săt-i” mai spun! 19.00 Jurnal 20.00 Documentar TV. Războiul invizibil al Americii 22.00 În compania vedetelor. 22.00 Jurnalul de noapte 22.15 Memoria exilului românesc 23.00 Video-tonomatul nocturn.

5.00 România, ora 5 fix! 8.00 TVR Cluj-Napoca 9.00 TVR Info 9.05 TVR Iași 10.00 TVR Timișoara 11.00 TVR Info 11.05 Pentru Dv. Doamnă! 12.00 Serial (R). Mistere și minuni 13.00 TVR Info 13.10 Tenis. 14.10 Varietăți muzicale 14.30 Eclesiast '98 15.00 Convietauri 16.00 Desene animate 16.30 Timpul Europei 17.00 TVR Info 17.10 Serial: Infidelități 18.00 Serial. Sunset Beach 18.50 Rezultatele tragerilor Super Loto 5/40 și Expres 18.55 Doar o vorbă „săt-i” mai spun! 19.00 Jurnal 20.00 Serial: Tom Jones 20.55 Reflecții rutiere 21.10 Cu ochi'n patru 21.55 Jurnalul de noapte 22.00 Dintre sute de catarge 23.00 Pariul trio 23.05 Bank-Note 23.35 Magazin muzical-umoristic.

5.00 România, ora 5 fix! 8.00 TVR Cluj-Napoca 9.00 TVR Info 9.05 TVR Iași 10.00 TVR Timișoara 11.00 TVR Info 11.05 De la lume adunate... 11.30 Convietauri 12.00 Serial (R). Misteri și minuni 13.00 TVR Info 13.10 Tenis. 14.00 Ecoturism 14.30 Emisiune în limba germană 16.00 Repere vitale 16.30 Mapamond 17.00 Desene animate 18.00 Serial. Sunset Beach 18.55 Doar o vorbă „săt-i” mai spun! 19.00 Jurnal 20.00 Film. Lumini în întuneric. 21.35 Jurnalul de noapte 22.00 Dansînd cu stelele 23.00 Cinematograful de noapte: Lupătorul.

6.00 Bună dimineața de la Timișoara și de la București! 7.30 Alfa și Omega 8.00 TVR Info 8.05 Desene animate 8.30 Ba da! Ba nu! 10.00 Film. Pui de om 11.30 Ordinea publică 12.00 A doua alfabetizare 12.30 Ecranul 13.00 TVR Info-Magazin 13.30 Video-Magazin 15.50 Documentar istoric 16.45 Serial. Echipa de intervenție 17.30 Serial. Sabrina vrăjitoarea la 16 ani 17.55 Teleenciclopedia 18.45 Săptămîna sportivă 18.55 Doar o vorbă „săt-i” mai spun! 19.00 Jurnal. 19.30 Serial. Prada 20.25 Trei soprane în concert extraordinar 21.35 TVR Info 21.40 Filmele secolului. 22.20 Tenis.

6.00 Bună dimineața de la ... București! 7.30 Lumină din lumină 8.00 TVR Info 8.05 Desene animate 8.30 Kiki Riki Miki. Magazin pentru copii 11.00 Viața satului 12.00 Biserica satului 12.10 Tezaur folcloric 13.00 TVR Info-Magazin 13.30 Video-Magazin 16.45 Super gol show 17.40 Serial de călătorii: Național Geographic 18.30 Duminica sportivă 18.45 Tragerile Loto special 6/49 și Noroc 18.55 Doar o vorbă „săt-i” mai spun 19.00 Jurnal 19.30 Săpte zile în România 20.00 Film. Mă lasă nevasta! 21.30 TRV Info 21.35 Telesport 21.40 Pariul Trio 21.45 Serial. D-na King, agent secret 22.25 Pop-show nocturn 23.315 Tenis: Australian Open. Al doilea rezumat al zilei.

Luni, 18 ianuarie

Marți, 19 ianuarie

Miercuri 20 ianuarie

Joi, 21 ianuarie

Vineri, 22 ianuarie

Sâmbătă, 23 ianuarie

Duminică, 24 ianuarie

ÎN LIMBA MATERNĂ – emisiune radiofonică în limba română

18 IANUARIE, LUNI (redactor: Ana Cioca)

10.30 Introducere, cuprins 10.35 Știri și informații, date meteo 10.40 Evenimente calendaristice 10.45 Emisiune religioasă preluată de la Radio Vocea Evangheliei 11.30 Buletin informativ, date meteo 11.40 Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.55 Încheiere.

19 IANUARIE, MARȚI (redactor: Adam Bauer)

10.30 Introducere, cuprins 10.35 Știri, și informații, date meteo 10.40 Evenimente calendaristice 10.45 Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.30 Buletin de știri, date meteo 11.40 Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.55 Știrile zilei pe scurt, încheiere.

20 IANUARIE, MIERCURI (redactor: Petru Cîmpian)

10.30 Introducere, cuprins 10.35 Știri și informații, date meteo 10.45 Evenimente calendaristice 10.50 Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.30 Buletin de știri, date meteo 11.40 Sport – rubrica lui Adam Bauer 11.53 Avanspremiera „Ecranul nostru” 11.55 Știrile zilei pe scurt, încheiere.

21 IANUARIE, JOI (redactor: Eva Iova)

10.30 Introducere, cuprins 10.35 Știri și informații, date meteo 10.45 Evenimente calendaristice 10.50 Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.30 Buletin de știri, date meteo 11.45 Nota săptămânii 11.55 Știrile zilei pe scurt, încheiere.

22 IANUARIE, VINERI (redactor: Iulia Kaupert)

10.30 Introducere, cuprins 10.35 Știri și informații, date meteo 10.45 Evenimente calendaristice 10.50 Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.15 Ce mai e nou la licele românești...? – de la Giula relatează Edit Bordaș 11.20 Românii din Voivodina – relatează Cornel Mata din Virșet 11.30 Buletin de știri, date meteo 11.40 Știri și curiozități din România – relatează Simona Pele din Timișoara 11.45 Revista presei „Foia românească” 11.50 Avanspremiera „Ecranul nostru” 11.55 Știrile zilei pe scurt, încheiere.

23 IANUARIE, SÂMBĂTĂ (redactor: Ana Cioca)

14.30 Introducere, cuprins, evenimente calendaristice 14.40 Programul bisericilor ortodoxe și al adunărilor baptiste 14.45 Știri din lumea filmelor și a vedetelor 15.00 „Party Time” – emisiune muzicală pentru tineret 15.30 Curiozități, relații 15.58 Încheiere.

24 IANUARIE, DUMINICĂ (redactor: Ana Cioca)

14.30 Introducere, cuprins, evenimente calendaristice 14.40–15.20 Retrospectiva săptămânii (spicuri din interviurile, reportajele difuzate în cursul săptămânii) 15.20 Sinteza evenimentelor săptămânii – program informativ preluat de la Radio Budapesta 15.55 Încheiere.

(Nu răspundem pentru eventualele modificări în programele radio!)

În fiecare seară, între orele 19.00–19.30 se prezintă emisiunea românească, difuzată pe țară. Sumarul acesteia este compus din actualitățile zilei și reportaje, interviuri din viața comunității noastre, respectiv relații din viața școlilor românești.

Emisiunea de seară, difuzată pe țară, pe lângă frecvențele de 66,29 MHz și 66,14 MHz, poate fi ascultată și pe undele occidentale, pe frecvențele locale ale studiourilor regionale. Radio Calypso, Budapesta 873 kHz, Radio Debrecin 91,4 MHz, Radio Seghedin 93,1 MHz

Avanspremiera Ecranul nostru

(reluare: 16 ianuarie 1999, sâmbătă, ora 9.35, MTV2)

Emisiunea românească televizată din această săptămână evocă cele mai importante întâmplări de la sfârșitul anului 1998. Printre aceste evenimente se înscrie aniversarea a 50 de ani de la înființarea Uniunii Culturale a Românilor din Ungaria. După un buletin de știri, din care vom afla cele mai noi informații din viața românilor din țară și din România, cu ajutorul foștilor și actualilor conducători, funcționari ai Uniunii vom evoca cei 50 de ani, care au trecut de la înființarea asociației culturale pe țară a românilor din Ungaria.

Redactor: Ștefan Crâsta Realizator: Tiberiu Boca Redactor-știri: Eva Iova (Următoarea prezentare: 20 ianuarie 1999, miercuri, ora 16.25, MTV1)

FM 92,1 STEREO

RADIO VOCEA

EVANGHELIEI ORADEA

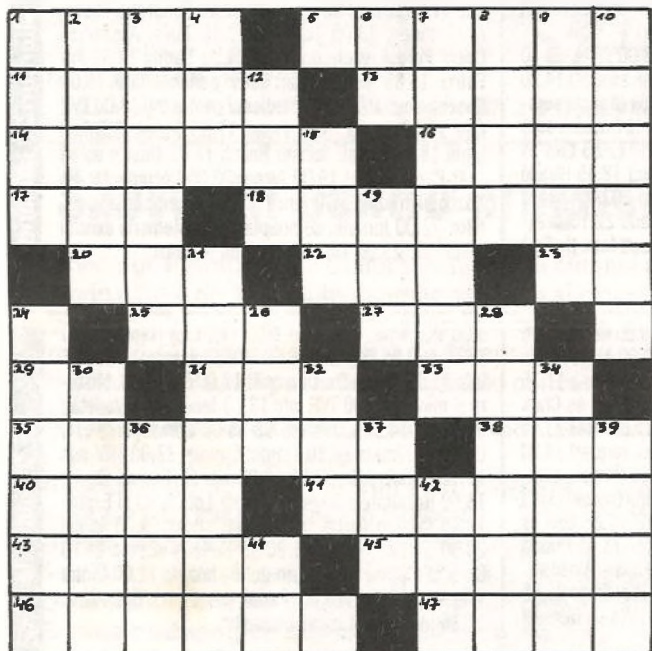
5.00–5.30 Actualități BBC 5.30–7.00 Bună dimineața 7.00–7.20 Știri locale 7.30–8.30 Muzică și meditații biblice 8.30–9.30 Predică 9.30–11.00 Lecturi biblice, știri, mesaje creștine și muzică 11.00–12.00 Divina armonie 12.00–13.00 Răspundem ascultătorilor 13.00–13.30 Actualități BBC 13.30–15.00 Lecturi biblice, meditații biblice, muzică 15.00–16.00 Știri, mesaje creștine, muzică 16.00–17.00 Știri, mesaje creștine, muzică 17.00–17.45 Actualități BBC 17.45–18.00 Anunțuri și reclame 18.00–18.45 Reluare: Predică 18.45–19.10 Emisiune pentru copii 19.10–19.30 Muzică 19.30–20.00 Cu brațele deschise 20.00–20.30 Actualități BBC 20.30–21.00 Carte pe unde radio 21.00–22.00 Emisiune de viață spirituală 22.00–23.00 Predică 23.00–5.00 Nocturna R.V.E. (muzică, meditații biblice, mesaje creștine, lecturi biblice)

RADIO VOCEA EVANGHELIEI PENTRU EUROPA

SW 49 m, zilnic 18.00–18.45

MW 1395 kHz, luni, marți 21.15–21.30

Porecle la Chitighaz

ORIZONTAL: 1. Poreclă dintr-un produs lactic.

5. Am luptat. 11. Fără formă precisă. 13. A avea... – a fi iritabil. 14. Absența. 16. Invers: probă prin care se examinează aptitudinile unei persoane. 17. Uraniu, crom. 18. Pasăre migratoare (SCORTAR). 20. Ioan. 22. Așa „vorbește” bufnița. 23. O jumătate de mură! 25. Are... = îndrăznește. 27. Foc – amestecat. 29. U.V. 31. Șarpe. 33. A.A.C. 35. Vindecare. 38. Solie. 40. Invers: animal cu coarne frumoase. 41. ... Mare – localitate în România. 43. Zvîntă. 45. Aici stau hainele. 46. Poreclă din numele unei păsări de curte. 47. Poreclă indicând un metal.

VERTICAL: 1. Poreclă din numele unui animal domestic. 2. Prieteni. 3. Adăpost pentru unelte agricole. 4. Animal sălbatic. 6. Articol nehotărît. 7. Poreclă din diminutivul unui prenume de bărbat. 8. Turcia, Suedia, Thailanda – pe autovehicule (t=t). 9. Am avut. 10. Poreclă dintr-un prenume de bărbat. 12. „Pălărie” turcească. 15. Acum. 19. Interjecție. 21. Operă de Verdi. 24. Poreclă – numele unei plante. 26. De... = de rasă. 28. Legumă. 30. Dosul unei pagini. 32. Fript foarte tare. 34. Hornar. 36. Ceriu, uraniu, carbon. 37. Spania, Austria, Germania – pe autovehicule. 39. Poreclă dintr-un nume de animal sălbatic. 42. O parte din „cufăr”. 44. Ceea ce este comun în „împrăștia” și „îngrășa”.

Lucia Borza

MOZAIC ♦ MOZAIC ♦ MOZAIC ♦ MOZAIC

„Newsweek” crede că în curînd Papa nu va mai putea să-și citească discursurile

Papa Ioan Paul al II-lea, care suferă de maladia Parkinson, s-ar putea ca în curînd să se afle în incapacitate de a-și citi discursurile și să aibă nevoie de asistenți – scrie în ultimul său număr revista „Newsweek”, citată de AFP. Suveranul Pontif, care suferă de paralizie facială, are dificultăți tot mai evidente în articularea cuvintelor și s-ar putea să nu mai poată să prezideze marile Liturghii publice în timpul voiajelor sale.

În vîrstă de 78 de ani, Ioan Paul al II-lea are ferma intenție de a conduce ceremoniile ce vor marca trecerea în mileniul al treilea. Dar el ar fi declarat, recent, că după anul 2001 totul va fi în sarcina altcuiva, notează „Newsweek”.

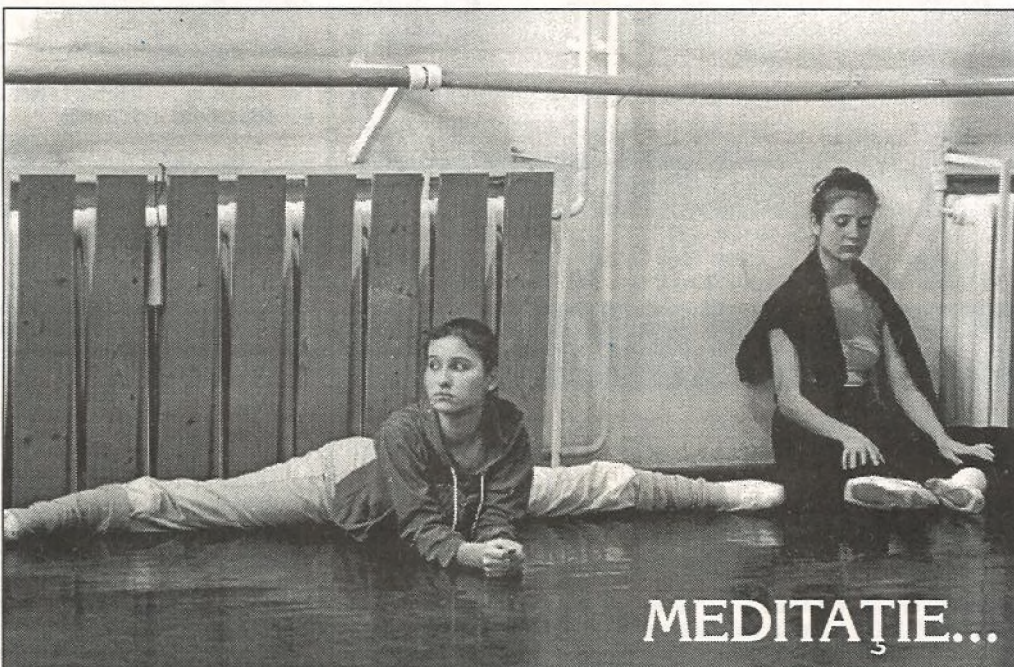
Canalul Panama va fi transferat panamezilor în 1999

Canalul Panama va fi transferat panamezilor, la sfîrșitul unui proces pe care Statele Unite speră să-l încheie la 31 decembrie 1999, după ani de polemică cu mica țară din America Centrală, anunță AFP. În 1903, în timpul președintelui Theodore Roosevelt, Statele Unite au ajutat această țară să devină independentă; după ce Congresul Columbiei refuzase condițiile puse de Washington pentru construirea canalului Panama. De atunci, cei doi parteneri au trăit o relație de dragoste și ură, ultimul incident avînd loc în timpul negocierilor pentru

crearea unui centru de luptă împotriva drogurilor, care ar fi prelungit dincolo de anul 2000 controlul american. Tratatul Torrijos-Carter, semnat în 1977 la sediul Organizației Statelor Americane (OSA) din Washington, garantează neutralitatea zonei canalului și fixează condițiile transferului, pînă la retragerea definitivă a Statelor Unite. Procesul de transfer a început în octombrie 1979 și continuă, în ciuda invaziei SUA în Panama, în decembrie 1989, pentru capturarea generalului Manuel Noriega, aflat în prezent într-o închisoare din Statele Unite pentru trafic de droguri și spălare de bani.

Tinerii britanici – leneși, gurmanzi, amatori de țigări și băutură

Tinerii din Marea Britanie sînt leneși, gurmanzi și împătimiti de tutun și băutură, pînă la resemnarea cu ideea că nu vor ajunge bătrîni, potrivit rezultatelor unei anchete oficiale (cea mai recentă și cea mai completă realizată pînă acum la cererea guvernului britanic), reluate de AFP. Greul tribut pe care tinerii îl vor avea de plătit în anii următori constă în probleme cardiace și cancer, alături de alte boli care își au originea în primii ani de viață. Răul se instalează pe măsură ce copiii încep să rămînă din ce în ce mai mult în fața televizorului și să se îndoaie cu alimente nesănătoase. Urmează primele experiențe legate de țigări, alcool și droguri și, înainte de 20 de ani, peste 20 la sută din ei sînt supraponderali și peste 40 la sută sînt fumători asidui. Fenomenul este observat mai frecvent la clasele defavorizate.

Ghici, ghicitoare mea!

O femeie poate rămîne însărcinată doar vorbind la telefon?

R.: Depinde pe ce stă în timpul conversației.

De ce vînzătoarele de pîine sînt întotdeauna femei?

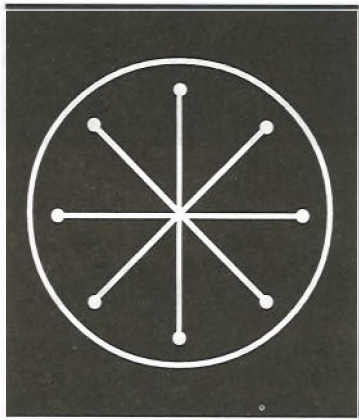
R.: Bărbații ar reacționa violent la întrebarea „E moale?”.

De ce nu cumpără scoțienii frigider?

R.: Deoarece nu cred că becul dinăuntru se stinge atunci cînd se închide ușa.

Ce face un bărbat cu cîinele care-i mușcă soacra?

R.: Îl cumpără pe bani grei.

ORTODOXIA

ANUL II NR. I.

IANUARIE 1999

PATRIARHIA ROMÂNĂ

ADMINISTRAȚIA PATRIARHALĂ CANCELARIA SFÂNTULUI SINOD

PREA CUCERNICE PĂRINTE VICAR,

Sfântul Nicolae.

Biserica Episcopală din Argeș. 1517.
(Colecția Patriarhiei Române) Detaliu.

Vă aducem la cunoștință că Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române în ședința sa de lucru din 13-14 februarie 1997, preocupat de soluționarea unor probleme privind comunitățile ortodoxe de peste hotare, a luat în examinare și situația parohiilor ortodoxe române din Ungaria.

Cunoscând că acestea formează o structură bisericească, organizată ca Episcopie, recunoscută de către Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române, prin hotărârile sale din iulie și octombrie 1950 și cele din martie și noiembrie 1951, ca urmare firească a hotărârii Congresului Național Bisericesc din 27 martie 1946, privind organizarea Episcopiei Ortodoxe Române din Gyula-Ungaria, sub dependența canonică și dogmatică a Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române;

Având în vedere că funcționarea până în prezent a acestei structuri bisericești ca Vicariat, fără a avea jurisdicția canonică și spirituală în mod nemijlocit a unui ierarh, nu se încadrează în principiile canonice;

Constatând așadar necesitatea de a asigura preoților și parohiilor funcționare canonică și o dependență de un Episcop, membru al Sfântului Sinod al Bisericii noastre, căruia să i se încredințeze păstoria lor până la alegerea unui Episcop titular;

Ținând seama că și statutul actual după care se călăuzesc parohiile care alcătuiesc în prezent Vicariatul respectiv trebuie să asigure în mod corespunzător afirmarea acestei structuri ca Episcopie, în relațiile ei cu alte jurisdicții canonice similare și că urmează a fi adaptat potrivit cerințelor canonice actuale, spre o mai bună funcționare pastorală și administrativă a clerului și credincioșilor;

Luând în considerare că față de situația prezentă se impune asigurarea funcționării canonice a parohiilor ortodoxe române din Ungaria, organizate ca Episcopie Ortodoxă Română cu sediul la

Gyula, problemă asupra căreia s-a căzut de acord în discuțiile purtate cu conducerea de stat maghiară, cu prilejul vizitei Noastre în Ungaria, Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române a hotărât:

– Aprobă reglementarea situației canonice a parohiilor ortodoxe române din Ungaria, asigurându-le conducerea ierarhică directă, învățătoarească, sfântitoare și administrativă, ca Eparhie;

– Aprobă reactualizarea și punerea în aplicare a hotărârilor Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române din 12 iulie și 4 octombrie 1950, privind organizarea și funcționarea Episcopiei Ortodoxe Române cu sediul la Gyula-Ungaria, ca răs-

puns la hotărârea Congresului Național de la Gyula, 27 martie 1946;

– Până la alegerea Chiriarhului titular al Episcopiei Ortodoxe Române din Gyula-Ungaria se încredințează Prea Sfințitului Episcop TIMOTEI al Aradului responsabilitatea ca Episcop locuitor cu toate prerogativele chiriarhale pentru Episcopia Ortodoxă Română din Gyula-Ungaria;

– P. C. Preot Pavel Ardelean își va desfășura în continuare activitatea de Vicar administrativ eparhial;

– Statutul actual după care se conduc unitățile bisericești care formează Episcopia Ortodoxă Română din Gyula-Ungaria se va adapta corespunzător prevederilor Statutului pentru organizarea și funcționarea Bisericii Ortodoxe Române, referitoare la eparhii și parohii.

– Prezenta hotărâre se aduce la cunoștință P.S. Episcop TIMOTEI al Aradului, ierarhilor ortodocși din Ungaria, Guvernului maghiar și P. C. Preot Pavel Ardelean, Vicar administrativ al Episcopiei.

Vă rugăm a lua act de această hotărâre a Sfântului Sinod pentru informarea clerului și credincioșilor, cunoscând că, în acest sens s-a scris, pentru informare și Prea Sfințitului Episcop DANILO al Budapestei și primului Ministru al Ungariei.

Cu părintească binecuvântare,
PREȘEDINTELE
SFÂNTULUI SINOD,
TEOCTIST

PATRIARHUL BISERICII ORTO-
DOXE ROMÂNE

SECRETARUL SFÂNTULUI SINOD,
EPISCOP TEOFAN SINAITUL
VICAR PATRIARHAL

Nr. 7-1999.

PROCES VERBAL

Încheiat în ședința Extraordinară a Adunării Eparhiale ținută la sediul Episcopiei Ortodoxe Române din Ungaria la data de 30 ianuarie 1999, fiind convocată cu actul nr. 7/1999.

Sesiunea a început cu slujirea Sfintei Liturghii la Catedrala Sf. Nicolae, fiind și sărbătoarea Sf. Trei Ierarhi, de către următorii preoți: Petru Pușcaș, Origen Sabău, Teodor Marc. A urmat Te Deum slujit de către P.S. Episcop Timotei, pr. Vicar Pavel Ardelean, pr. Florin Olteanu, fiind de față Radio-Televiziunea Maghiară care a rămas în continuare pe tot cursul discuțiilor, deși între timp acesteia s-a atras atenția asupra caracterului confidențial sau secret măcar în parte a lucrurilor.

Respectându-se ordinea de zi stabilită P. S. Episcop președinte a împărtășit celor prezenți o dată cu salutul și mulțumirea pentru participare, binecuvântarea P. F. Patriarh Teoctist și dorința de unitate și dragoste frățească între toți. Arată totodată scopul întrunirii ca una ce deși extraordinară cel puțin în punctele importante și anume salarizarea, și Colegiul Electoral.

Se trece la formarea secretariatului după care se face apelul nominal constatându-se absența următorilor membrii. Trăian Mureșan, Petru Jurău, Iosif Brumar. Invitați la discuții membrii cer ca pentru economia de timp să se renunțe discutarea criteriilor de salarizarea a preoților întrucât aceasta trebuie să se facă conform Statutului. În consecință ei cer cu 26 voturi pentru, și 2 abțineri să se transforme Adunarea Eparhială în Colegiul Electoral, ceea ce se aprobă.

Drept care s-a încheiat prezentul procesul verbal, pentru iscălire a căruia se delegă următorii membrii clerici: P. C. pr. Vicar Pavel Ardelean, pr. Aurel Becan mireni: Ștefan Soc, Iosif But, Teodor Ceffan.

președinte
membrii comisiei de verificare
a procesului verbal
Gyula, 30. 01. 1999

secretar

„IUBIȚI PE VRĂJMAȘII VOȘTRI. BINECUVÂNTĂȚI PE CEI CE VĂ
BLESTEMĂ. FACEȚI BINE CELOR CE VĂ URĂSC ȘI RUGĂȚI-VĂ
PENTRU CEI CE VĂ VĂTĂMĂȘESC ȘI VĂ PRIGONESC.”

I. MATEI S. 44

CONSILIUL EPARHIAL

AL EPISCOPIEI ORTODOXE ROMÂNE DIN GYULA – UNGARIA

Cu frățească dragoste, Vă aducem la cunoștință că Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române, în ședința sa de lucru din 4 februarie 1999, a luat în examinare Procesul-Verbal al Colegiului Electoral Bisericesc al Episcopiei Ortodoxe Române de la Gyula (Ungaria), din 30 ianuarie 1999, privind rezultatul alegerii pentru postul de Episcop eparhial.

După cum Vă este cunoscut, organizarea și funcționarea Episcopiei Ortodoxe Române din Gyula (Ungaria) a fost aprobată prin hotărârea Sfântului Sinod nr. 562, luată în ședința sa de lucru din 13-14 februarie 1997, privind reactualizarea și punerea în aplicare a hotărârilor Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române din 12 iulie și 4 octombrie 1950, ca răspuns la hotărârea Congresului Național de la Gyula din 27 martie 1946.

La vremea cuvenită această hotărâre a Sfântului Sinod a fost adusă la cunoștința clerului și credincioșilor ortodocși români din cuprinsul Episcopiei Ortodoxe Române din Gyula, jurisdicțiilor ortodoxe din Ungaria, precum și autorităților de stat românești și ungare.

Având în vedere că pentru organizarea alegerii în vederea ocupării postului de Episcop al Episcopiei Ortodoxe Române din Gyula, Sfântul Sinod, prin hotărârea nr. 3889, luată în ședința de lucru din 28 august 1998, a aprobat Statutul de organizare și funcționare al acestei eparhii, iar prin hotărârea nr. 6255, luată în ședința de lucru din 15-16 decembrie 1998, și-a exprimat acordul pentru nominalizarea a trei candidați pentru alegerea ierarhului titular al eparhiei și, a încredințat P.S. Episcop Timotei al Aradului, Episcop-Loțiitor al acelei eparhii, mandatul de a convoca Adunarea Eparhială care să hotărască transformarea în Colegiu Electoral, în vederea alegerii viitorului Episcop de la Gyula, în conformitate cu prevederile statutare;

Ținând seamă că au fost împlinite procedurile înscrise la art. 44, al. 3, 4 și 5, lit. „c”, privind organizarea alegerii prin transformarea Adunării Eparhiale în Colegiu Electoral, existența numărului legal de membri pentru desfășurarea votării, existența numărului minim de candidați prevăzut, precum și desfășurarea statutară a procedurii de votare;

Luând act că în urma despuierii scrutului, s-a constatat că Prea Cuv. Ierom. Sofronie Drincec, secretar patriarhal, a obținut un număr de 18 voturi întrunind majoritatea absolută, conform prevederilor art. 44, al. 5, lit. „d” din Statutul de organizare și funcționare al Episcopiei Ortodoxe Române din Gyula și că potrivit prevederilor art. 44, al. 5, lit. „c” pt. 2. Din același Statut, P.S. Episcop Timotei al Aradului, Episcop-Loțiitor al Episcopiei Ortodoxe din Gyula (Ungaria), a înaintat „Sfântului Sinod pentru examinarea și validarea alegerii” Pro-

Maica Domnului Hodighitria.
Prima treime a secolului al XVI-lea Mănăstirea Govora, Vilcea

cesul-Verbal al Colegiului Electoral nr. 7-2 din 30 ianuarie 1999, cuprinzând rezultatul alegerii făcute;

Comisia Canonică, juridică și pentru disciplină a luat act de rezultatul alegerii și procedând la examinarea canonică a celui ales, a constatat, în temeiul art. 44, al. 4 din Statutul Episcopiei că, Prea Cuv. Ierom. Sofronie Drincec întrunește condițiile canonice, statutare și de studii pentru ridicarea la treapta Arhieriei.

Ca urmare, în temeiul art. 131, al.1, 2 și 3 din Statutul pentru organizarea și funcționarea Bisericii Ortodoxe Române, potrivit căroră „examinarea canonică a celor

aleși se face de Sfântul Sinod”, „însăunarea și instalarea se fac potrivit datinilor Bisericii Ortodoxe Române”, Gramata de instalare urmând a se da de către Patriarh;

La propunerea Comisia Canonică, juridică și pentru disciplină și cu umanitate de voturi, plenul Sfântului Sinod a hotărât:

– la act de lucrările Colegiului Electoral desfășurate în ziua de 30 ianuarie 1999, pentru alegerea de Episcop al Episcopiei Ortodoxe Române din Gyula-Ungaria și de rezultatul votării, în urma căruia, Prea Cuviosul Ieromonah Sofronie Drincec, secretar patriarhal, a întrunit majoritatea absolută de voturi.

– la act că alegerea s-a făcut cu respectarea prevederilor Statutului de organizare și funcționare a Episcopiei Ortodoxe Române din Gyula-Ungaria și că noul ales întrunește condițiile canonice și de studii pentru ridicarea la treapta Arhieriei.

– În urma examinării canonice, validează alegerea Prea Cuviosului Ieromonah Sofronie Drincec ca Episcop al Episcopiei Ortodoxe Române din Gyula-Ungaria și aprobă ridicarea sa la treapta Arhieriei.

– Aprobă acordarea prealabilă a rangurilor monahale statutare Cuviosului Ieromonah Sofronie Drincec.

– Adresează Prea Fericitului Părinte Patriarh Teoctist rugămintea de a lua măsurile necesare pentru a stabili, după o consultare prealabilă cu Consiliul Eparhial al Episcopiei Ortodoxe Române din Gyula-Ungaria, timpul hirotoniei întru Arhieriu, delegația care va oficia hirotonia și instalarea noului ales care, se vor săvârși potrivit datinilor Bisericii Ortodoxe Române.

– Aprobă emiterea Gramatei Patriarhale de instalare.

– Alegerea Prea Cuv. Ierom. Sofronie Drincec, ca Episcop al Episcopiei Ortodoxe Române din Gyula, să fie adusă la cunoștința Consiliului Eparhial al Episcopiei, jurisdicțiilor canonice ortodoxe, Bisericii Catolice și Bisericii Reformate din Ungaria, precum și autorităților de stat ungare și române.

Vă rugăm să binevoiți a lua ac de această hotărâre sinodală și să dispuneți luarea măsurilor necesare pentru aducerea la îndeplinire, în conformitate cu rânduielile canonice și statutare bisericești și cu cele stabilite de Sfântul Sinod, aducându-Vă la cunoștință, totodată, că dând urmare prezentei hotărâri a Sfântului Sinod și potrivit prevederilor art. 82, al. 4 din Statutul pentru organizarea și funcționarea Bisericii Ortodoxe Române, în ziua de duminică, 7 februarie 1999, după săvârșirea Sfintei Liturghii în Catedrala Patriarhală din București, am hirotesit întru Arhimandrit pe Prea Cuv. Ierom. Sofronie Drincec.

Prezenta hotărâre a Sfântului Sinod se aduce la cunoștința P.S. Episcop Timotei al Aradului, Episcop-Loțiitor al Episcopiei Ortodoxe Române din Gyula și Consiliului Eparhial al Episcopiei.

Cu arhierască binecuvântare.

PREȘEDINTELE SFÂNTULUI SINOD
TEOCTIST

PATRIARHUL BISERICII
ORTODOXE ROMÂNE

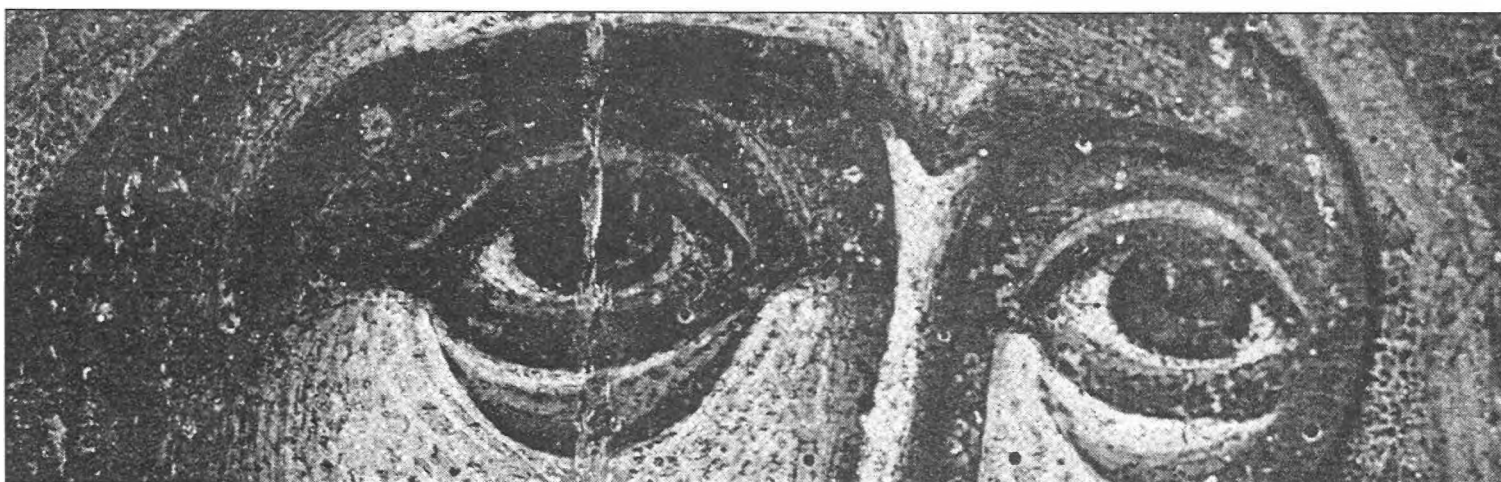
SECRETARUL SFÂNTULUI SINOD
+ EPISCOP TEOFAN SINAITUL
Vicar Patriarhal

„Atunci vei fi tu mai mare și mai înalt decât alții, mai strălucit și mai mărit, când te vei înjosi pe tine însuși, când nu vei umbla după rangul cel dintâi, când vei răbda de bună voie umilința, jertfirea de sine și primejdia, când tu te vei sârgui a fi sluga tuturor, gata a face și a suferi toate pentru aceasta.”
Sfântul Ioan Gură de Aur, Cuvânt la Duminica Vameșului și a Fariseului

SUPLEMENT
AL
SĂPTĂMÂNĂLULUI
POATĂ
ROMÂNEASCĂ

REALIZAT DE:

Episcop

Maica Domnului încadrată de profeți. Mănăstirea Pingărați, Neamț. Sfârșitul secolului al XVI-lea (Muzeul de artă București). Detaliu.